

De Deli Courant

44ste Jaargang

NO. 241

Dagblad voor Sumatra

PRIJS DER ADVERTENTIES:

Van 1—10 regels f.50. Voor elke regel meer f.0.35. Geplaatst binnenpagina eerste blad f.0.70 per regel. Bij 4 of meermaal plaatsing 25 pCt. korting. Advertenties moeten vooruit betaald worden.

Tel. Redactie bureau 257. Administratie bureau 201. Tel. Redactie huis 608. Administratie huis 524.

Uitgeverij de N. V. DE DELI COURANT

te 's-Gravenhage
Directeur: F. C. SCHAALJE.

Administrateur: J. GERRITSJON te Medan
Wvd. Administrateur: B. A. PLAAT.

Hoofd-Redacteur: J. J. VAN DER LAAN te Medan.

ABONNEMENTSPRIJS:

Per jaar voor Medan . . . . . f 20.—
Per jaar voor Ned-Indië . . . . . 25.—
Per jaar voor Nederland en het Buitenland . . . . . 40.—
Afzonderlijke nummers 0.10

Agenten: H. M. VAN DORP & Co., voor Java.
J. H. DE BUSSY, voor Amsterdam.

EERSTE BLAD

Dit nummer bestaat uit vier bladen.

DE LANDVOEGD EN BALI.

Ook het *Sner. Ebid.* is nog weer teruggekomen op de uitnitingen van den Landvoogd op Bali, waarvan, naar men weet vier verschillende bezittingen bestaan. Het blad schrijft:

Wij hebben het noodig geacht nauwkeurig te onderzoeken wat gezegd is, omdat sommigen die niet goed op de hoogte zijn van Balische zaken, de woorden: bescherming van den godsdienst, kunnen opvatten als een bewijs dat de Landvoogd de Christelijke godsdiensten zou zien als een gevaar waartegen bescherming noodig kan zijn.

En als wij dat nog even het woord mochten richten tot hen die wel op de hoogte zijn van Bali-affaires, dan zouden wij willen zeggen: dat het woord „godsdienst“ niet door den Landvoogd is gebezigd, doet hier eigenlijk niets ter zake.

Vooraf in een Hindoëistische maatschappij wordt heel dat dadelijk schied bezocht door den godsdienst. Er is wijdeloos gemeenschappelijk te zien van de godsdienst door er zich in gelden: van de jeugd tot het graf, in huis en op het veld, in zijn werk en zijn rust. Het gemeenschappelijk bestel is niet door den godsdienst samengevoerd; men kan zich hiertusschen onmogelijk een scheiding denken.

Er is geen schrijver die de ernst in hetch-indië behandelt, of hij heeft hierop de aandacht gevestigd. Zoals de *Tjokro* zoudt de Balische cultuur, alvorens op den godsdienst in de ad. En men dient daaraan onmiddellijk te voegen: de Balische Balische gemeenschap is niet geheel beheerd door deze drie elementen: godsdienst, cultuur, ad.

Hij die spreekt over een Balisch nationaal ideaal behoeft de samenstellende deelen daarvan niet te noemen; zij zijn er niettemin, en geen enkel is te missen. Hij die over licht spreekt zal haar evenwel aan analyseren in al het elementen, cultuur, en waterdamp, en wat nog meer te noemen is.

Indien de kenner van Bali in dit verband ook het woord „godsdienst“ zou hooren noemen, hij zou onmiddellijk begrijpen welke plaats dit element inneemt, en welke betrekkingen daaraan moet worden gehecht. Noot zo hij „godsdienst“ dan zien als een op zichzelf staand element, doch altijd als een der elementen waaruit de Balische psyche is opgebouwd.

Hij die rechtmatig Balisch nationalisme beschrijft, ontkomt niet aan de consequentie, ook den Balischen godsdienst, naast cultuur en adal, te beschermen. Aldus is het voor hem, die Balische zaken wil beschouwen, de eigen Balische sfeer, niet zo schriklijk angstaan het woord „godsdienst“ te hooren.

Nu zal men zich herinneren, dat wij bij het bespreken van deze kwestie al drukkelijk hebben betoogd, dat het hier gaat om den geest en niet om den vorm van de uitdrukking. Op die grond konden wij den handvoerder voor den Landvoogd openmen.

Het *Sner. Ebid.* schrijft nu in denzelfden geest:

Wanneer men die sfeer niet kan aanvoelen, dan zij men uiterst voorzichtig met het uiten van zijn meening.

Mit Worten isat sich trefflich zu trauen, Mit Worten ein System herleiten.

Vooraf met het woord „godsdienst“. De bonafide luisteraar weet hoe en in welke verband hij dit woord heeft te verstaan.

En daarom hebben wij, de Balische redactievoringen besprekend, naar aanleiding van artikelen in andere bladen, er ons minder om bekommerd of ook dit woord indertijd door den Landvoogd was gebezigd.

Voor Holland staat de zaak nu eenmaal anders. Daar weten mannen die over het hoogste Landsbelang te oordelen hebben, niet wat particuliere landerijen zijn, evenmin weten zij iets van het wezen der Poenale Sanctie, of van een der honderden vraagstukken welke in Indië liggen opgesloten.

En als zij in telegramstijl, het woord „godsdienst“ lezen in het door A.B. gestelde verband, dan zien zij, achter den Landvoogd, de aansluitende schaduw van den A.B. in Indië, wijzer zijn.

Hij die Bali wil geven waarop het recht heeft, kan het niets anders geven dan een kans op bereiking van het nationaal ideaal, een complex waarin ook de godsdienst is vastgelegd.

Wij herhalen wat wij vroeger schreeven: Bali heeft een aanspraak op in zoodanige positie te worden geplaatst dat het, ook Staatskundig, in het raam van ons Gezag zijn kansen krijgt.

Daarna is geen bescherming noodig; musea houden het in de 20ste eeuw niet uit.

Ondertusschen weet het A. I. D. nog te melden, dat de Landvoogd naar aanleiding van de desbetreffende vragen van het Tweede Kamerlid Mr. H. Bijleveld, aan den minister van Koloniën seide, dat de reedsvoering welke hij op Bali gehouden heeft, geheel onvoorbereid was uitgesproken, in antwoord op de afscheidsspreken, welke bij het vertrek gehouden werden, zoodat al dadelijk de gedachte, als zou daarin een Regeerings-programma worden ontwikkeld, kan worden ter zijde gesteld.

Indertijd is — zo zegt het telegram — de bescherming van de Balische cultuur besproken, doch, zooda het werd gezegd, was de passage bedoeld in verband met de autonoom rechts-gemeenschappen op Bali, wier bewegelijkheid en taak ten aanzien van de ontwikkeling der Balische maatschappij steeds meer kan uitgroeien en waarbij de taak van het Europeesch Bestuur zich meer in het bijzonder bezig houdt met de leiding en het geven van raad.

Over missie en zending is gesproken, noch gedacht hetgeen voor de hand ligt, om het momenteel de vraag: afdeling of missie op Bali, voor zover der Regeering bekend, niet actueel is en uiteraard bij alle godsdienstige propaganda van Christelijke, Katholieke, Islamitische of andere zijde uitsluitend overgegaan wordt, in hoeverre daardoor versterking van de openbare orde zou kunnen dreigen.

Overigens wordt nergens hier te lande aan dergelijke programma op andere overwegingen nauwgebleven in den weg gelagd.

Tot zover de Landvoogd. Ons dunkt dat het een volmaakte bevestiging is van onze uiteenzetting van het geval, dat ten onrechte is aangegeven als een gevolg van de Balische maatschappij, en dat het hier gaat om den geest en niet om den vorm van de uitdrukking. Op die grond konden wij den handvoerder voor den Landvoogd openmen.

NOG MEER DEPARTEMENTEN?

Door het bestuur der Vereen. v. Ingenieurs en Bouwmeesters te doen voorstellen van afdeling, op 20 Nov. a.s. te houden, voorgesteld o.m. een motie om van het huidige Departement G. B. twee nieuwe te maken, n. l.:

1. Een Departement van Verkeers-wezen, waaronder zullen ressorteeren:
  - a. De dienst der Staatsspoor- en Tramwegen.
  - b. De dienst van het Staats-toezicht op de Spoor- en Postwegen.
  - c. De dienst der Postfeiten, Telegrafie en Telefonie.
  - d. De dienst van de Luchtvaart.
2. Een Departement van Mijne-wezen, w.o. zullen ressorteeren:
  - a. De dienst der geologische, agrogologische en mijnbouwkundige opname van Nederl.-Indië (met het Grondpaleiswezen).
  - b. De directie der Gouvernements Mijnebedrijven.
  - c. De dienst der Mijne-verordeningen.
  - d. De dienst van Waterkrachten en Ziektetel.
  - e. De dienst van de Zoutregie.
3. De functie van directeur van Gouvernements Bedrijven te doen voortbestaan en lid van de Regeering, b.v. door instelling van de functie van hooge commissaris voor de sociale economie van Nederl.-Indië, welke bevoegdman tot taak zal hebben de behartiging van alle sociaal-economische vraagstukken, welke aan het oordeel der Regeering worden onderworpen.

De motie, zoo stelt men verder voor, zal ter kennis worden gebracht van den Gouverneur-Generaal, den Raad van Nederland-Indië, den Volksraad, den directeur G. B. den minister van Koloniën, de Tweede Kamer der Staten-Generaal, den Raad van Beheer van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs, en de afdeling voor Mijne-werkende der Technische Hoogeschool te Delft.

Toch vrezen wij, — of hoer wij vrezen niet — dat het er niet van zal komen.

STADSNIEUWS

Medan, 17 Oct.

Waarbericht.

16 Oct. Temperatuur min. 22.3 max. 30.4 C. Barometerstand 760.8 760.4 en 769.7 18 m.m. regen.

Spreekuur gouverneur Van Sandick. De nieuwe gouverneur heeft besloten, voortaan alleen Dinsdag en Vrijdag van 9—12 uur spreekuur te houden.

Deze regeling gaat Dinsdag a.s. in. Het nieuw: schepvaart-establisement te Belawan.

Gisteren is, zooda wij reeds meldden, de „Patra“ voor het nieuwe establisement van den Rotterdamse Lloyd gemeerd. Dat wil zeggen, het establisement behoort aan de N.I.S.E. (de Ned.-Ind. Scheepvaart-establisement) die ze voor de Internationalen, agenten van den Rotterdamse Lloyd, exploiteert.

Wij melden reeds dat de in gebruik neming een groote verbetering is voor Belawan, nu in het bijzonder voor de passagiers en hun betrekkingen. Het nieuwe gebouw-complex geeft een ruimen, hoog solied en vooral forse indruk, terwijl het in de praktijk stellig moet voldoen, waar wijvel alle verbeteringen zijn in de praktijk der laatste jaren mogelijk bleken, zijn aangebracht.

Wij spraken van een gebouw-complex en dat is het indertijd.

De bouw is geheel symmetrisch: aan de einden Oost en West van het establisement zijn open overkappingen, bestemd voor opslag van vrachtafzet en kisten m.i.v. Deze beide terreinen zijn vanaf den hoofdweg voor vrachtafzet toegankelijk en voor het opslaan van zware colli zijn z.g. Demag-takels beschikbaar met een hefvermogen van 6 en 9 ton.

Hieromtrent zijn gelogen 2 eekale loodsen, ieder met een oppervlakte van 1300 M², bestemd voor den opslag van Deli takel.

Verder naar het midden zijn er twee verdiepingloosden. De beneden verdieping is gedeeltelijk voor loodsen lading bestemd m.w.v. voor stukgoederen afkomstig van Europa en Amerika, gedeeltelijk voor stigaande lading zooda vezel, rubber en steen. In deze beneden verdiepingen zijn ook de kantoren van de Douane aangebracht voor behandeling der inkomende lading.

De bovenverdieping zal in hoofdzaak worden gereserveerd voor zaken-lading, douane-palton, copra, welke met 2 elektrische kranen en 2 elektrische Jacobsladders rechtstreeks uit de wagons der D.S.M. kan worden naar boven gebracht.

Brede peroons aan de landzijden en balcons aan land- en zeezijde maken het manipuleren van deze lading gemakkelijk.

De middenpartij wordt gevormd door een breede tunnel, waarin links en rechts de ruime kantoren zijn aangebracht en waar doorheen men toegang krijgt tot het kade-terrein. In deze tunnel is tevens de royale opgang naar een zeer ruime wachtkamer voor afhalers van passagiers, die vanaf een balkon, voorzien van rotanstoelen, een prachtig uitzicht op de kade en de rivier hebben. De elektrische verlichting van het gebouw is zeerroyaal opgezet, terwijl elektrische klokken in alle lokalen en op de kade den tijd aangeven.

Het establisement is gebouwd op 526 betonpalen van 20^{1/2} Meter lang.

Het gewicht der funderingsconstructie is 1100 ton en het totale oppervlak der hangars 12.000 M².

Zelfs voor den leek maakt het geheel den indruk, dat hier de goederen op de beste wijze en met de uiterste zorg verwerkt kunnen worden, terwijl de passagiers en de betrekkingen er in de wachtkamer een aangenaam zijn vinden, met verveersching. Daarbij komt, dat een ervaren en beverlen leider, de s.j.-inspecteur Metelair, aan het hoofd staat, om ten volle het nut der inrichting tot geld te brengen.

Wij wenschen den Rotterdamse Lloyd en Deli geluk met dit nieuwe, schitterende establisement.

Naar Holland.

In het *Sner. Ebid.* lezen we, dat onze vroegerige stafofficer, de lde lde kapitein plaatselijk militair commandant te Medan, thans kolonel Derlant, te Magelang in Januari zal repatriëren, en hoogstwaarschijnlijk het commando over het 4e regiment Infanterie zal overgeven aan kolonel Hoekema van de Groet.

Studierfels.

Amia had een onderhoud met den Japanse vice-consul te Batavia, den heer Kotani, die, in gezelschap van den Japanse consul-generaal T. Miyake, een studiereis ondernam door verschillende cultureel streken in Sumatra en aan den Overal.

De heer Kotani, die van dr. J. Mohr toestemming kreeg om zijn standaardwerk over de bodemtoestanden op Java en Sumatra in de Japanse taal te vertalen, met welke vertaling hij, wat Java betreft, zoo goed als gereed is, maakte van de reisgelegenheden tevens gebruik om in Sumatra geologische kennis op te doen.

Voorreest werden bezocht verschillende cultureel-centra in Sumatra's Westkust. De heer Kotani deed een omstandig verslag over de economie van dit cultureel gebied in dit land en de „midden gebieden, Korintj, de Dalilanden enz., zooda eerder beschreven ter gelegenheid van het bezoek van den directeur B.O.W. en den hoofdinspecteur Cramer aan Sumatra.

Behalve de cultureel-centra in West- en Zuid-Sumatra, werd ook het minder bekende Gajoe bezocht. De weg van Bireuen in Oost-Achjeh, naar Takengon in de Gajoe-landen, de bekende Gajoe-weg, is thans zeer geschikt voor auto-transport.

Ook in dit land, speciaal de benedenstreken van Takengon, is een groote opleving in de cultuur waarneembaar. De arabica, aldaar in cultuur, is van prima kwaliteit. Ook is het land zeer geschikt gebieden voor thee.

Te Medan was men op een receptie van den Japanse consul samen met het gezelschap van den oud-minister van Financiën in Japan, den heer Itoyue, die zich zeer waardeerend uitliet over al hetgeen door hem in Ned.-Indië opgemerkt werd.

Het bezoek aan Palembang en de Lampongs gele ook de Japanse ondernemingen die in dit gebied geopend zijn. De heer Kotani maakte ook een vergelijkend studie tusschen de cultuur, speciaal de rubber in de Straits, en die van Sumatra.

De verschillende door hem bezochte rubber-planters in Malakka, brengen niet meer op dan ongeveer 400 pond per acre. Deze productie is voor de meeste ondernemingen in Sumatra 600 pond, terwijl het te verwachten is dat dit cijfer 800 wordt, wanneer de boomen wat ouder zijn.

De bevolking rubber is nog steeds van mindere kwaliteit, en zal volgens den geleerde van dit feit, dat men in Sumatra, bij vele nieuwe ondernemingen meer het systeem in toepassing heeft gebracht dan in de Straits.

De bevolking rubber is nog steeds van mindere kwaliteit, en zal volgens den geleerde van dit feit, dat men in Sumatra, bij vele nieuwe ondernemingen meer het systeem in toepassing heeft gebracht dan in de Straits.

Daar denken velen ondertusschen anders over. Gouverneur Van Kempen Kamer-candidaat. Het A. I. D. schrijft over de Kamer-candidatuur van oud-gouverneur Van Kempen:

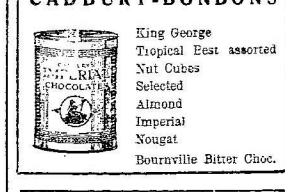
„Als het den heer Fock erost is de behalve dr. Posthuma ook de heeren De Murait en Van Kempen in de Kamer te brengen, dan zullen er enige omdis in de tegenwoordige fractie moeten aanstellen. Want dat de liberalen die nieuwe zaken zouden veroveren, daar niet het politieke zwerk er nog niet naar uit.

Nu betrekking vanzelf het bericht, dat de heer Van Kempen kandidaat gesteld wordt nog altemin, dat hij ook in de Kamer komt. In den Vrijheidsbond zijn locale invloeden sterk, en er een „onbekend Indischman“ in de gouwen van Friesland, Groningen en Drente, of van Overijssel, Gelderland, Utrecht, een „goede“ plaats op de lijst krijgt —, dan mag er wel eerst een „overgebevel“ van den Gouverneur-Generaal uitgaan.

Wat de groote steden, Amsterdam, Rotterdam en Den Haag hebben het den vorigen keer ieder met een plaatselijk liberalen“ geprobeerd, en dat in hun zoo goed geloopt, dat men die taak in de centre waar een Indischman anders wel zou tralen, ongetwijfeld zal blijven volgen.

Toch dunkt ons de kans voor een „goede“ plaats op de lijst van den heer Van Kempen groot omdat, althoer er op wijst, dat Indische „troef“ zal zijn in de komende vier jaar, en dan kunnen de liberalen niet volstaan met een man in de Eerste Kamer aléén.

CADBURY-BONBONS

King George Tropical Best assorted Nut Cubes Selected Almond Imperial Nougat Bournville Bitter Choc.

Na de restrictie. Hoewel de Nederlandsche rubberproducenten besloten hebben de tijdelijke commissie, op 1. Meest 1928, getuigd te maken ten einde in verbinding te blijven met de buitenlandse belangen, acht de *Times* het een vaststaand feit, dat de Nederlandsche producenten gefaald hebben in hun voornemen om een of anderen vorm van samenwerking tusschen producenten en verbruikers tot stand te brengen. Van het begin af aan, zegt de *Times*, was er evenwel nooit een goede kans op een concreet resultaat, daar de Nederlandsche commissie geen werkelijk praktische voorstellen te den bod. Nadat de opheffing van het Strauss-scherm was aangekondigd, hadden de Nederlandsche producenten een vaag idee, dat met een of anderen vorm van restrictie, tusschen producenten en consumenten overeenstemming zou kunnen worden verkregen, doch nadat de Engelsen de restrictie eenmaal hadden opgeheven, was het nauwelijks waarschijnlijk, dat zij daartoe zouden overgaan.

Van de Nederlandsche producenten van hun kant kon men evenwel verwachten, dat zij altemin een binding bij de schooterenging aanaarden, die de Engelsen hadden opgeheven. De rubberhandelaars zijn echter, aldus de *Times*, op het ogenblik veel minder bereed over wat er na 1. November, als het Strauss-scherm afdingd zal zijn, zal gebeuren, dan toen de opheffing daarvan werd aangekondigd. De Engelse rubberplanters zijn inmiddels aangespoord tot groter inspanning ter verlag der productiekosten, waarbij goede resultaten bereikt zijn.

Grondafstand aan de Chr. Holl.—Inl. School.

De Vereen. Hollandsch—Inlandsche School op Christelijke grondslag vraagt, zoo men gelijk kosteloozen, een stuk grond aan den Padang Boelagweg tot oprichting van een school.

B. en W. zijn, naar uit hun praesidies aan den Raad blijkt, niet geneigd om den grond kosteloos te staken; de schoolterenging ontvalt immers in de w. van de koopman als subsidie, en bovendien achten B. en W. het principieel verkeerd om installaties, die reeds door het Gouvernement geaubsidieerd worden, ook nog door de Gemeente te doen steunen.

En willen B. en W. hysjagen, als een tussel van de verlening later niet over de middelen beschikt, door den vierde van de koopman te betalen.

De grond blijft vier maanden voor de verlening ter beschikking.

Kroesherhagen op Sumatra.

Dezer daag seinde *Amela* reeds hoe dr. Neysen, die zooda bekend momenteel uitgebreide anthropologische onderzoekingen doet op Java, kroesherhagen ontdekte in het gebiet bij de desso's Tjakrae in Tjiboloel in West-Praegeraan. Daardoor wordt waarschijnlijk dat het geheele gebied tusschen de Andamans en Nieuw-Guinea eens door een regerachtig ras is bewoond. Dr. Neysen zou de menschen op het Pan-Pacific-congres laten zien.

Het is misschien niet algemeen bekend dat deze kroesherhagen ook op Sumatra voorkomen.

De naam van de westelijke der leide kassen waarin de negerachtige volken van den Groeten Ocean onderscheiden worden, is negrito's. (De oostelijke zijn de Papoos). Zij bewonen het grootste deel der Philippinen, de Soeloeilanden, Hainan, Timor, Flores, Borneo, Java, Sumatra, Malakka en de Andamans, doch overal zijn zij door de Maleiers naar het binnenland of de onvruchtbare streken teruggedrongen. Zij bezitten een brachycephale schedel, een platte en kleine Oculi, de Kalang op Java, de Semang en Sakal op Malakka en de Micopioes of de Assamans. De taal der negrito's op de Philippinen staat zich aan bij die der Maleiers. Overigens bestaat een verbandtchap met de kabbische talen van Voor-Indië.

Gouverneur West-mak heeft over een voorname op Sumatra geschreven.

De herziening van de Indische Staatsregeling.

Het Kamerdebat over de herziening...

Den Haag, 10 Oct. (Aneta Radio). Bij het eerste debat in de Tweede Kamer over de herziening van de Indische Staatsregeling bestond vrij grote belangstelling.

De heer Cramer (S. D. A. P.) oeffent kritiek tusschen de ontwerpen, waardoor de samenstelling van de bevoelingsgroepen wordt vergroot. Spr. gaat de bezwaren na die er tegen de wijze van indeling bestaan, die weinig opleverden. Het wetsontwerp verandert alleen de benoemde identiteiten, maar er geen sprake is van machtsverschuiving. Het ontwerp is de oplossing van een gedane belofte en slechts bij wijze van uitnodiging behoort de Kamer op genomen beslissingen terug te keeren; maar het onderhavige ontwerp is geen uitzondering. De heer Cramer kritiseert het boek van Colijn dat voorstelstelsel is. Mocht een Staatscommissie worden ingesteld, dan zal haar opdracht moeten zijn na te gaan wat in verband met de tijdsomstandigheden verouderd is, maar de bevoelingsgroepen van den Volksraad behoren niet ingekort te worden.

De heer Beumer (A. R.) heeft Staatsrechtelijke bezwaren tegen de wijze van indeling en acht het voorstel niet als Landvoogd en de minister, particuliere briefjes wisselen die eindigen in een herzieningsvoorstel. Het is onbegrijpelijk dat de Regering niet tijdig de onhoudbaarheid van de gewone methode inzage.

De minister ging in op aanvragen van den Landvoogd die noch in de Grondwet nog in de Staatsregeling te vinden zijn. De Landvoogd en de minister tusschenin informeel wat formeel is voorgescreven. De wijziging is nauwelijks getoetst. De Landvoogd werd overtuigd van de noodzakelijkheid eener wijziging twee maanden nadat hij in Indië was aangekomen. De amendementen Feber zijn destijds nauwelijks in de Tweede Kamer besproken en uitstel van behandeling werd niet gevraagd. Maar het argument van overrompeling was wel doeltreffend. Spr. spreekt tegen stemmen. Er wordt over geklaagd dat het parlementaire stelsel verduwt met de grootste klagers brengen echter zelf den dood op het voorstel in te stemmen met een voorstel dat Staatstijdelijk onjuist werd ingediend. Een bevredigende verhouding tusschen Holland en Indië is niet dit ontwerp niet te bereiken.

De heer van Vuurden (R.K.) was als medevoorzitter van het amendement Feber er destijds van overtuigd dat een Indische meerderheid in de toekomst niet af te wijzen zou zijn in de beslissing van de Tweede Kamer in 1925. Het is echter een kwestie van tijd, niet van principe. Spr. kritiseert de uitlatingen van de Regering en den Volksraad tegen de beslissing van de Tweede Kamer inzake de amendementen Feber. Spr. spreekt er van overtuigd dat de minister van Landvoogd een onstemmig waren voor de noodzakelijkheid van de wijziging voor dat de Landvoogd naar Indië ging.

De heer Van Vuurden onderschrijft het ontwerp hetgeen door den heer Beumer gezegd is. De houding van de Regering en van den Landvoogd is uiterst geschikt om de Kamer van Landvoogd te bevestigen. De stem van de toelichting, maar de redenen van destijds om in het tempo voorzichtigheid te betrachten en van opportuniteit inzake het amendement Feber geleide niet meer.

De heer Van Boetzelaer van D. u. b. b. e. l. d. a. m. (Chr. Hist.) betreft, dat het ontwerp niet scheidt imperiale en inwendige aangelegenheden en vraagt het oordeel van den minister hierover. Van Vuurden spreekt de Kamer van Landvoogd te bevestigen. De vorm van het ontwerp is verwerpelijk, hetwelk de aandacht niet van het ontwerp mag afleiden. Spr. vreet voor universele kenners van Ind. De toon van de memorie laat daarom door. Voorloopig staat spr. gereserveerd, ontrent een commissie tot algemeene herziening en keurt af de uitbreiding van het ledental en verkorting van den leeuftijd van den zittenden Volksraad.

Da in den aanvang der zitting gesteldde heer Feber (opvolger van den R. K. afgevaardigde Mr. Van Rijksoever), die naar meer west commissaris der Koningin in Noord-Brabant is geworden) beschouwt het voorstel van de wijziging, waarop het is ontstaan. Het amendement Feber boog niet af van de lijn der Grondwet van 1922, aangezien de Grondwet het tempo niet aangeeft.

De argumenten der Regering zijn van sentimentelen aard, terwijl Staatstijdelijke argumenten ontbreken. Het amendement verstoort geen verhouding, aangezien een wettelijke verhouding niet bestond. Het wetsontwerp verstoort daarentegen vastgestelde verhoudingen. Van algemeene omtrenting onder de Inlanders tengevolge van het amendement is geen sprake. De lokale inheemsche welderden nooit samenwerkten. De voorstemmers van 1925 protesteerden tegen de voorstelling, dat zij de oorzaak zouden zijn van de orrust en ontstemming, die integendeel door het wetsontwerp werd gebracht. Het ontwerp werd, driewerf helaas, oorzaak van scherpe scheiding tusschen Blank en Bruin.

Het amendement bedoelt niet bevestiging van de samenstelling, maar weergaaf van de beste oogenblikkelijke samenstelling. Spr. is er niet van overtuigd, dat wijziging noodzakelijk is, maar de verwerping zou de verhoudingen verstoren. De samenstelling ganderend nista voor de ontwikkeling in de toekomst. De samenstelling brengt echter aan

den anderen kant geen funeste gevolgen en allen dan mag de Kamer het Volksraadsadvies afwijzen. Spr. zal daarom w.o.o. stemmen om. Verwerping was een onnodige onvriendelijkheid ten aanzien van het Indische element.

De aanwijzing loopt echter vooruit op de toekomstige Staatstijdelijke verhouding. Morgen (alans het telegram, dus vandaag) wordt de behandeling voortgezet.

Dorpshoofd aangevallen.

Bandoeng, 17 Oct. (Aneta Radio). Een drietal bewoners van Oudjongengruing viel het dorps- hoofd aan wegens een verbot om de sawah te bewerken. De aangevallene is ietlijk ge- wond.

Verlof uitgesteld.

Bandoeng, 17 Oct. (Aneta Radio). Het hoofd van den Dienst voor Waterkracht en Electriciteit, prof. H. Van der Ley, stelde zijn buitenlandse verlof een jaar uit.

Lou de Visser vraagt naar Digeel.

Den Haag, 16 Oct. (Aneta Radio). De heer Lou de Visser heeft een interpellatie aange- vraagd over den tegenwoordigen toestand in Digeel.

Mutaties.

Batavia, 17 October (Aneta Radio). Verleend negen maanden verlof met ingang van 1 Augustus aan den secretaris van Soearakarta, Boers.

werkzaam gesteld als leeraar aan de Burgerschool te Malang. Zoetmolder; benoemd tot leeraar aan de Burgerschool te Malang, Schermmerborn;

Kolonisatie door het I.E.V.

Batavia, 16 October (Aneta Radio). Naar aanleiding van de door het hoofdstatuut van het I.E.V. naar voren gebrachte wenschen ten aanzien van den kleinen landbouw, de agrarische bepalingen in het algemeen en de kolonisatie van Goenoeng en Giesting, heeft de Regering zich met hoogste doen schrijven dat aan de geopprede bewoners tegen de bepalingen voor den kleinen landbouw en de positie van den kleinen Indo-Europeaan ten opzichte van den Inlander, niet kan worden tegenwoordig.

Wat de verkrijging van het erfpaarsrecht betreft, erkent de Regering dat daaraan eenige oetslag is verboden, doch deze wordt zoveel mogelijk tot een kleineren omvang teruggebragt, terwijl aan de hoofden van Gewesten noemens is verzocht de aanvragen voor den afstand van grond in verband met den kleinen land en tuinbouw niet den meesten spoed af te doen.

Tevens is de directeur van Justitie uitge- noemd de betrokken ambtenaren van den Kadaster te willen opdragen voor de aanvragen benodigde meetinstrumenten te met den meesten spoed aan de aanvragers te verstrekken.

Afgeschieden van de vraag of de tot dusver met de tentatieve opsporingsaanleiding geven de toekomst in deze opti- mistisch tegemoet te zien, heeft de Regering zich voorts gaarne bereid verklaard naar behoorde, door haar omschreven voor- waarden, steun te verlenen om de bestaande kolonie te consolideren.

College van Gedelegeerden.

Batavia, 17 Oct. (Aneta Radio). De secretaris leest voor een ingekomen schrijven van dr. Tjinto Mangonakoesomo, mededeelend, dat hij zijn benoeming tot lid van den Volks- raad aanneemt.

De ontwerp-ordonnantie tot bekrachtiging van een leeningsbesluit van den Plaatselijken Raad van Kediri en Blitar wordt z. h. s. a. a. n. genomen, waarna sluiting plaats vindt.

Jaarmarkt te Pekalongan.

Pekalongan, 14 October (Aneta Radio). De jaarmarkt is gisteren geopend door den resident. Er is een bijzonder groot aantal in- zendingen.

S.S.-ontvangiten Buitengewesten.

Bandoeng, 14 Oct. (Aneta Radio). De S.S.-ontvangiten in de Buitengewesten over Sept. bedragen f. 1.006.962 in 1927: f. 1.097.101. De ontvangsten in met September be- dragen f. 9.217.816 in 1927: f. 9.538.739.

I.C.A.-omzet d'rde kwartaal.

Bandoeng, 17 Oct. (Aneta Radio). Het A.I.D. meldt, dat de I.C.A.-omzet over het derde kwartaal f. 3.437.918 is.

NEDERLAND (Aneta Radio).

Overleden.

Den Haag, 16 October (Aneta Radio). Over- leden zijn de hoofdingenieur der telegrafie, S.J.J.H. van Emden en de oud-werktuigkun- dige van de Gouvernementsmarine, P.A.R. Hoffman.

Telefoonverbinding Nederland-Portugal. Den Haag, 16 Oct. (Aneta Radio). De ge- zaat van Portugal heeft de telefoon-verbinding Nederland-Portugal geopend.

Sensationele schilderijverveiling.

Den Haag, 16 Oct. (Aneta Radio). Op een sensationele veiling van de collectie Six te Amsterdam werden fabuleuze prijzen gemaakt. Onder meer ging een natuurafbeeld van Hobbema voor f. 8.000.000 en 'Gezicht op Delft' van Jan van der Heyde voor f. 108.000.

Wanneer de Rembrandtvereniging voor f. 140.000 Ploer de Hogh's Binnenhuis aan- docht, aldus het Nederlandisch beest van het schilderij verzekerd, klinkt een gejuich. Een hoimgroep van Hobbema werd gekocht voor f. 800.000 en gaat vermoedelijk naar w. d. 'De Oostersteiter' van Jan Steen werd voor f. 100.000 gekocht door den kunst- bandelaar Beets. De 'Bijl. van de Verborg- ken' voor f. 250.000 in het beest van Sir Henri Deterding die het schilderij in bruik- leen afstond aan het Mauritshuis, welk be- sluit met applaus werd begroet.

De overdestorende parlementarier.

Den Haag, 16 Oct. (Aneta Radio). De kam- tonrechter te Rotterdam heeft het overde- storende communistische Rasadhi van Buriik vrijgesproken.

(For shame! De eisch was, naar men zich zal herinneren, f. 500 oct. boete of een jaar gevangenis. Nu kan het rapallobloefje direct! Red. D. G. C.)

De Rijk-middelen in September.

Den Haag, 16 Oct. (Aneta Radio). De op- bragten der Rijksmiddelen in September be- draagt f. 302.274.890, waarvan grondbelasting f. 98.842.3, personele belasting f. 32.207.37, in- komstenbelasting f. 4.205.578, dividend- en tantiemebelasting f. 6.952.23, vermogensbelas- ting f. 66.001.8, suikeraccijn f. 118.003.2, jenever- accijn f. 8.919.17, biertol f. 11.603.92, accijn op het gaslicht f. 6.517.4, tabaksbelasting f. 1.995.643, zegelrechten f. 1.085.860, registratie f. 1.458.965, successierechten f. 3.597.168 en in- voerrechten f. 5.322.985.

BUITENLAND (Aneta Radio).

En Engeland-Indië luchtmail.

Londen-Karachi in vier dagen. Basrah, 16 Oct. (Aneta Reuter). Naar ver- noemen, hebben de Imperial Airways definitief besloten om de Oastro-Basrah lucht- route voor de tijdens Januari uit te breiden met een Londen-Oastrosectie, welke in April gereed is. De tocht Londen-Indië duurt vier dagen; het tarief is 112 pond. Landingsplaatsen zijn Genoa, Cairo, Basrah en Bushire.

De Trans-Atlantische vlucht van de Zepplin.

Londen, 15 Oct. (Aneta Reuter). Verwacht wordt, dat de vluchten van twee Britsche luchtvaartuigen waarvan er een thans gebouwd wordt, zinnelijk zal beslissen over het twis- telpunt inzake de eynwaardige bruikbaarheid van bestuurbare luchtvaartuigen en machines, zwaarder dan lucht. Commandant Burney, spreker over de sneelheid van de Zepplin bij den ontrocht, (65 mijl per uur) zeide, dat hij van oordeel is, dat het w. v. a. t. Westen een sneelheid vertoert van 95 tot 100, teneinde den geheelen overtocht te doen in twee en een halven dag. Zelfs de „R. 100" heeft een spoed van 75, alleen een maximum-sneelheid van 82. Dit is niet voldoende om te onder- houden een geregelde dienst. Gemiddeld zou zijn, dat de „R. 100" plaats biedt aan 100 passagiers tegen de Zepplin 20.

Ten deele mislukking, ten deele succes.

New York 16 Oct. (Aneta Reuter). Er is het ontwerp van het luchtvaartuig tegen drie uur in den morgen in de hangar geplaatst. De mecaniciens zijn begonnen, om de be- schadigde vin van het horizontale stuurvlak aan bakboord te herstellen, hetgeen waar- schijnlijk een week in beslag zal nemen. Naar verzoen wordt, heeft Eckenover vier- tien dagen voor den terugtocht te starten. De bladen zijn over het algemeen van meening, dat hier ten deele van een succes ten deele van een mislukking moet worden ge- sproken. De „New York Times" zegt, dat het w. v. a. t. West van de uitvoering van het lucht- schip, dat in Engeland thans wordt gecon- strueerd. Indien wordt aangevoerd dat het type-lijn, degelijk en bestuurbaar is in iedere weersomstandigheid en commercieel een succes, dan zal het kapitaal gevonden om vloten in de lucht te brengen om den overzeeschen handel te dienen.

De „Herald Tribune" dankt dat de ervaringen door de passagiers opgedaan, zeer onwaarschijnlijk zullen leiden tot een groot- ten toeloop van passagiers.

Verhalen van de passagiers.

Lakehurst, 16 Oct. (Aneta Reuter). De reis met de „Graf Zeppelin" heeft een in stouke mate ongewoon verloop gehad, vertellen de passagiers. Ogenblikken, waarin de toestand nauwelijks leek wisselden af met perioden van haal en vlot zellen. De eerste schok werd Zaterdag gevoeld, op weg van de Azoren naar Bermuda. Plot- ling werd een windvlaag gevoeld. De neus van het luchtvaartuig ging op en neer. Het ge- bons schudde de passagiers ernstig door el- kaar, waardoor ook het horizontale stuurvlak werd afgeschuurd, waardoor reparaties nood- zakelijk werden, welke door den zoon van Eckenover worden uitgevoerd, die onder hach- selijke omstandigheden doortzitten in positie, waar zij door de lichtste slingering afge- worpen zouden worden. Om dit te vermijden, werd de sneelheid tot de helft teruggebracht. Critiek was de toestand op Zondagmorgen, toen geworsteld moest worden met de tegen- winden boven Bermuda, bij de pring om het vasteland te bereiken. De passagiers waren zeer angstig, tot Eckenover naar buiten kwam van de burg en zijn lievelings-kana- rie ging voeden.

Toen vliegen wij, dat alles in orde was— vertellen de passagiers.

New York, 16 Oct. (Aneta Reuter). Officie- ren, bemanning en passagiers van de „Graf Zeppelin" zijn in troont in optocht door de straten getrokken, waar bevestigde politie en keur-detachementen van leger en vloot een weg baadden door volle straten, waar het publiek overal dicht bijeen stond van trot- toirband tot huismuur.

De vliegers werden officieel verwelkomd door den waarmede bureau-gesest op het Rasadhi, dat voor desz. gelageld met Duitche en Amerikaanse vlaggen was ver- sierd.

Toemadering tusschen Japan en China. Wlakt, 16 Oct. (Aneta Radio). Naar uit- staande is, wordt in de conseil-generaal Yade van Shanghai een Nipponisch-Japan- sches de formele opening van de Chineesch- Japanse onderhandelingen betrekend.

De staking in de Australische hys n. Melbourne, 16 Oct. (Aneta Reuter). Volgens de Herald is het bleek zeker, dat de staking met ingang van morgen zal worden afgeho- Miesgeeld wordt, dat de leiding van de be- vatenwerkerscommissie bevel heeft gegeven tot een geheime stemming, doch achtzestig- dringen zij er by de mannen aan, deze nood- zakelijkheid te omzette, door het werk on- middschijk wederom te hervatten.

En Zepplin-dienst Spanje-Zuid-Amerika.

Madrid, 16 Oct. (Aneta Reuter). Semi-offi- cieel wordt meegedeeld, dat de Transaera Es- pañola Company eilanden een contract heeft geteekend met de Zepplin Company, waarbij de „Graf Zeppelin" via over den Atlantischen Oceaan zal zijn gevlogen, aan de Spaansche maatschappij zal worden overgegeven, tenein- de gebruik te worden in een geregelde commerciële dienst onder de Spaansche vlag tusschen Spanje en Zuid-Amerika, waarbij de Zepplin Company een gedeelte van de winst ontvangt. De Spaansche maatschappij zal optie hebben het luchtvaartuig na het aflo- pen van het contract te koopen.

FINANCIËLE NIEUWS

Rubbermarkt.

Harrisons: Singapore \$ 0.31. Londen 8 1/2 d. Markt slap. Gyselman en Steup: Singapore \$ 0.31, 0.30 1/2, 0.29. Batavia f. 0.47 1/2. Koop- pers. Markt rustig.

Dividenden.

Den Haag, 16 Oct. (Aneta Radio). Deli Maatschappij, interim dividend 10 pCt.

Amsterdamsche Beurs.

Amsterdam, 16 Oct. (Aneta Radio). Rubber vast, suiker wettig, olie onveranderd, Indische tranenwaarden gevaagd. De stemming ter beurs was verdeeld. Kunstzijde, kas, Koninklijke tariefloos, Perlatken bereikten 100. Rubbers luter. De suiker verkopen stimuleerden eenige punten. Tabakken onveranderd.

Benjamin Strong overleden.

New York, 16 Oct. (Aneta Reuter). Benja- min Strong, de gouverneur van de Federal Reserve Bank is overleden. Mc Gurnah, de president van de directie van de Federal Reserve Bank van New York, is benoemd als gouverneur, in opvolging van Strong.

Samenwerking tusschen petroleum maatschappijen.

New York 16 Oct. (Aneta Reuter). Gebruik- makend van de faciliteiten, welke bij de Webb-wet worden geboden, zijn de uitvoerend- lichamen van 15 der grootste petroleum- maatschappijen bezig plannen te overwegen voor de organisatie van een associatie, onge- voer gevestigd aan de Copper Export Association. De Standard Oil Company van New Jer- sey, the Gulf Atlantic, de Refining, Romana Petroleum en Cities Service Company zijn actief bezig met deelneming aan het plan om de nieuwe associatie te organiseren, welke waarschijnlijk met ingang van 1 Januari in functie zal treden.

LEVENSVZERKERING-MIJ. „ARNHEM" KANTOOR TE MEDAN

Getrouwd: A. VON LIEVEN en U. VON HAUTEVILLE

BLAUWE DRIEHOEK BOTER HET KWALITEITSMERK AMMOPHOS 20/20 AMMOPHOS 48

TE HUUR per 1 Novem HUIS, gelegen in Europeesche woonwijk, bevat twee kamers en voor en achtertuin. name kleine inboedel f. 700.— verplicht Brieven onder No. 3690 Adm. Deli Co

DE FAMILIE KRUSE Een familieroman, door JEANNAOTERDAHL, uit het Zweedsch vertaald door Mevr. N. Basenau-Gomans. Prijs f. 4.20 Ing. f. 5.90 Geb. Een nieuwe, groote roman van de schrijfster van Inger Skram

Boekh. DELI COURANT Vanille Mocca Ranja Pêche Melba Fruit Cup Plombiere Restaurant Ter Meulen

Een advertentie in de Deli Courant komt onder de oogen van meer menschen op Sumatra dan welke andere reclame.

NEW ENGLISH NOVELS

COLORADO

by **William MacLeod Raine**
This fellow Raine has got it right
f 5.65 **The Old Timer**

REDWOOD AND GOLD

by **Jackson Gregory**
A Scan the Horizon novel f 5.65

BOEKHANDEL
DELI COURANT

Kastkoffers
Hutkoffers
Handkoffers
Reisdekens
Vuillinnenzakken.

MAAL

Het Nieuwe Philips
ONTVANGTOESTEL

Technisch Atelier „JANSEN“
Medan Telef. 601

Adverteeren in De Deli Courant verhoogt
Uwen omzet, vermindert Uwe onkosten.

Het vorstelijke merk

VORSTENLANDEN PRIMA
VORSTENLANDEN EXTRA

Naar ieders smaak en voor elke beurs

KYRIAZI SIGARETTEN Eenige Importeurs

Apis	per tin à 50 stuks	f 2.25
Ferik		f 1.40
Finax		f 2.25
Pollux		f 1.75
Prince d'Orange		f 4.-
Special		f 1.90

E. Dhers
Telefoon No. 65

In de Rimboe - Op Reis - Bij Picnics

Meta-Komforn voor droge brandstof per stuk f 1.60
Meta-Tabletten droge brandstof per doos f 2.50
kleine doos f 0.75

Chemicaliënhandel
INSULINDE
Kesawan 86 Tel. 1201
MEDAN

GEVRAAGD
AUTOMOBIEL TECHNIKER
indiensttreding 1 December a.s.

Brieven met afschrift getuigschriften en verlangd salaris onder No. 3929 Adm. Deli Courant.

PIANO
aangeboden, in goeden staat.
Prijs cash f 400.-
Brieven onder No. 3934 Adm. Deli Courant.

GEVRAAGD voor tijdelijk
Bouwkundig opzichter,
salaris f 600.- per maand.
Sollicitaties te richten aan de Administratie der Senembah Mj. Tdj. Morawa. 3931

Wij offereren U eene schitterende collectie

Eetserviezen en Theeserviezen
tegen een speciaal lagen prijs.

N. V. SUMATRA STORES LTD.
(Nillmijgebouw) - Telefoon 310 - Medan

De Handelsvereniging „AMSTERDAM“
vraagt voort spoedige indiensttreding op hare ondernemingen in Sumatra eenige

ASSISTENTEN

met twee of meerjarige praktijk.

Brieven met volledige gegevens omtrent opleiding, leeftijd, vorige en tegenwoordige werkzaamheden, enz. te richten aan de Handelsvereniging „Amsterdam“ te Medan. 3928

BEKENDMAKING.
Ondergeteekende maakt bekend dat met ingang van heden, de heer **F. G. HIEKE** uit zijn dienst ontslagen is.

Th. K. J. DE ROO
Kapper, Hotel de Boer.
Medan, 12 October 1928. 3891

STUDIE HOLLAND
Bij Leeraar in uiterst gezonde plaats in het Gool, wordt kost en inwoning aangeboden voor jongmensch of jongedame ter voltooing van studie in Holland.
Liefderijk tehuis, toezicht en hulp bij studie enz. Prima referenties. Brieven: DEE, Globe, Singel 95, Amsterdam. 3924

HEER
zoekt Holl. conversatielessen
in ruil voor lessen in het Engelsch, Fransch of Italiaansch.
Brieven onder No. 3933 Adm. Deli Crt.

EEN ZELDZAAM KNAP EN BUITEN-GEWOON GEESTIG GESCHREVEN
MOERNE AVONTURENROMAN
„DE SCHOONSTE EN BESTE VROUW TER WERELD“

Moderne roman van **Hugo Bettauer**
Bewerkt door **Ans. Poortenaar**
INGENAAMD f 2.30 GEBONDEN f 3.50

Hugo Bettauer, de Weensche romancier, is ontegenzeggelijk een der meest gelezen jongere schrijvers in het deutsche taalgebied. Ten onzent is hij echter nog vrijwel onbekend.
Wereldbereid, fijn opmerker en nog fijner litterator, geeft hij weisprekend en schilderachtig hedendaagsche gebeurtenissen weer, zooals die zich onder den invloed der na-oorlogische toestand, in de Oude- en de Nieuwe-Wereld afspelen. Zijn roman: De Schoonste en beste Vrouw ter Wereld is in dat opzicht een onschatbaar juweel.

BOEKHANDEL DELI COURANT

VENDTIE ten huize van den WeEdelen Heer **W. H. J. GANTVOORT**, Parkstraat no 5 op **WOENSDAG 17 OCTOBER** a.s. des avonds te 6 uur van ZEd zeer goed onderhouden inwendig w.o. bekleed rotan zijde, vloorkleeden, portières, clubfauteuils, schrijftafel, draaitoel, divan met kleed, boekenkast, groote driedeelige spiegelkast, hang- en legkasten, tafeltafel, bureau, een-persoons ledikanten, eetkamermeublement in stijl b.u. groot dressoir, dispenskast met geslepen ruitjes, eettafel met 6 stoelen, en theetafel, el. fan, plafond- en muurlampen, Amerikaanse ijskast, kookklok servies en glaswerk, keukengeret etc. etc.

Met opdrachten belasten zich gaarne de Vendthouders 3857
LAUTENBACH & Co., Tel. 68 en 325

WANTED
to buy a small second hand car in good condition.
Apply No. 3925 Adm. Deli Courant.

ZAAL-CHEF
Voor groot Hotel op Java wordt een jong energiek zaalchef gezocht.
Spoedige indiensttreding.
Brieven onder No. 3978 Reclamebedrijf Aneta, Weltevreden. 3922

TE HUUR GEVRAAGD
GEMEUBILEERD HUIS
op goeden stand, voor 6 maanden.
Brieven onder No. 3932 Adm. Deli Courant

BIJKANTOOR TE MEDAN

SOEKAMOELIA 1-3
TELEFOON 707

MedanAmerika
Rechtstreeks uit de fabriek.
Juist heden gearriveerd onze lang verwachte:

Kinder Lange Kousen
Kinder Sport Kousen
Dames Zijden Kousen

in de modernste dessins en kleuren alsook in verschillende maten.
Deze kousen, in Amerika zeer gewild en beroemd, dragen slechts de naam van

„Bear Brand“
Wat de kleine Bear rijmt:
MY NAME IS BERNY
I'M A LITTLE CLOTH BEAR
PL. COME TO YOUR HOUSE
IF YOU 'LL PAY MY FARE

TOKO AUW PIT SENG, MEDAN

Vraagt Uw Winkelier
SCARLETT'S LEMON SQUASH
Veel beter dan andere merken. U proeft 't direct!!!
Laat U geen ander merk in de handen stoppen.

EISCHT SCARLETT!
Overal verkrijgbaar.
Imp. E. DUNLOP & Co.

„Royal“
Schrijfmachines
f 275.
Boekhandel Deli Courant

(Van onzen bijzonderen correspondent).

Het toneelseizoen. — Een leerme die zal gevolgd worden. — Nieuwe theaters.

Brussel, 8 September 1928.

Wij gaan met iasche schreden naar den winter. Wie, door de bekoring van de mooie zonnedagen, zich daarvan niet bewust zou zijn, heeft, in het grootste maatschappelijke verband, te over ons er aller rekenschap van te geven. En niet het minst zijn er de theaters om, als stadsleemont, in onze vergetelheid te voorzien. Want deze openen het sene voor, het andere na, bun duren om weer gedurende de dode maanden van korte dagen en lange nachten, elke avond publiek te slikken, publiek dat zich wil amuseren in de phantasia van enkele uren, als een verdoovend middel. Eigenlijk een versterkend middel, maar dat niettemin waardevol is, zeker hier te Brussel, waar gedat de laatste jaren het amusements-theater alles heeft veroverd.

Telkens als het toneelseizoen hier begint zijn wij gewaagd onze verwachtingen van dit seizoen optimistisch te kleuren. Na aftoep kunnen wij er echter ook steeds weer op terugkomen, afgezien van het goede dat in genoemd genre door de Brusselse schouwburg kan worden geboden. Wij vermissen ons dikwijls op een zekere verzadigdheid van "toneel", — uitgeproefd met gewichtige geleerdheid — van de experimenten met cubistische stillages, actor-sprekende acteurs, onbegrijpelijke decors, en taxeren ons zelf als heel banaal, wanneer wij, met inwendige bijgeloof, de uitnodiging op onze schrijftafel zien vallen van een zoogenaamde volkschouwburg, maar waar men zich niet vervoeit. Het kan waar zijn dat wij door dit gevoel wellicht overdrijven, maar dit is Brussel voor ware toneel liefhebbers een ondrinkbare stad geweest in de jongste jaren, in dien zin toch dat werkelijk goede voorstellingen, waar het ook te doen is om wat meer dan door een leuke uitdrukking of grappige toestanden bij zijn publiek geconcentreerd te worden, maar als uitnodiging naar te beschouwen, als sporadisch voorkomende gevallen.

Het publiek voelt zulke ten slotte wel degelijk en nu men gedurende eenige jaren de behoefte aan een goed toneel in de hoofdstad opgedrukt heeft waargenomen, gaan stermin op opdat er eindelijk in zou worden voorzien. Het bewustzijn dringt door welke beschavingsinvloed van goed toneel uitgaat, en men schouwt er zich over dat, naast goede lokale en parade-kasten van theaters, waar alles mooi behoud is met fluweel en bezet met spiegels, die noodigen tot gracielijk omgang, naast schijnrijke vaudeville-theaters met bar-en-club-pive en de schouwburg van grand spectacle zelfs naast de zeer erkendwaardige, oude Monnaie, hier geen enkele wade bestaat waar men kan kennis maken met het beste van de nationale en internationale toneelletterkunde, gelid op gespeeld door krachten die zonder enig bezwaar meer een brein van cultuur, verrijnde verstrooiings- en geestige gelegenheid, leraarschool voor de tallooze dilettanten, die men hier bij de vleet aantreft, kortom: een nationale kunsttheater.

Dit is het groote woord hetwelk hier dezen dagen is gelanceerd, en veel waardering heeft gevonden, zodat ongetwijfeld kans op verwezenlijking bestaat, temeer dat een schouwburgaal bestaand uit de voormalig van de Naamsche Poort, die door haar eigenaardig, zeer gelidende karakter, een geschikt milieu is. De redding van het Fransch-talig toneel in België is er mee gemoeid, want het plan is inderdaad door Fransche-ekende Belgen in Brussel uitgedacht, zodat van Vlaamsche zijde, reeds maanden geleden een gelijkaardig opzet was bekend gemaakt, zonder dat het een begin van uitvoering heeft gekregen, wat zeer zeker wel komt. Een "nationaal" Belgisch toneel dus dat Fransch zal zijn, met misschien een kleine plaats ingeruimd voor Vlaamsche gezelschappen, dige d'interal, zoals zulks dan heet. Bij de Vlaamingen zit het toneel als in het bloed en het is opvallend hoe in de interessantste toneelrevoluties hier te lande meestal Vlaamingen de hand hadden, wat sommigen steeds in een zekere mate heeft dwars gezeten, en meeneu we, wat bij de poging welke wordt gedaan om een "nationaal" Fransch toneel te scheppen in België ook van invloed is geweest. Maar dit dargelaten — in dergelijke aangelegenheden is nauwer eerder gezond te achten — stemt het plan vol verwachtingen, en kan men hopen dat in Brussel eindelijk weer een theater zal worden bespeeld dat aan de spits kan staan, zoals de Nederlandsche schouwburg te Antwerpen, welke onbetwistbaar, onder de bewonderenswaardige leiding van een groot man als dr. O. de Gruyter, aan het hoofd staat van gansch het toneelleven in België.

Intuschen is er in de Brusselse theaterkringen heel wat veranderd. Wij bedoelen niet de artisten, maar wel de theaters zelf. Het Vlaamsch operettegezelschap van de Folies Bergères, waarvan het vorige jaar het tienjarig bestaan is gevierd met een waardering op bijna die buitengewoon mocht worden genoemd, zal o.m. een nieuwe onderaard steden over enkele maanden. De zaak kloemt al, zoo, flink dat er kapitaal gevonden is om een gansch nieuwen schouwburg te bouwen "opknapinterieur", waarin het gezelschap bijzand het Vlaamsche Brussel, naast den Koninklijken Vlaamschen Schouwburg, openreffegelijk zal kunnen verschijne. Gansch het zomerseizoen is er ook aan het bekende

Scala-theater op het De-Brouckereplein gewerkt, dat totaal afgebroken, nu hedemaal is herbouwd, en veel curiositeit heeft opgewekt. En dan is er nog een nieuw schouwburg, die "Ambassadeur" is genoemd en zoopas met een schitterende spektakelrevue, reguleert van Parijs overgebracht, zijn deuren heeft geopend. Nu de furie voor het bouwen van filmpaleizen, die groote oppervlakten in het centrum van de stad hebben ingenomen, eenigezins geluwd schijnt, is de schouwburgdrift wellicht ontstaan? Men zou het werkelijk gaan denken. Een bewijs dat er aan belangstelling geen gebrek is, zoals wel eens wordt beweerd en dat, om een schouwburg te doen bloeien, alleen de man dient gevonden die er verstand van heeft het publiek te boeien, zonder te offeren aan banaliteit.

Mar. de G.

ERVARINGEN MET ALLERGISCHIE ZIEKTEN.

Asthma en z'n oorzaak.

Prof. Storm van Leeuwen moet als de leider der wetenschap van de allergische ziekten worden benoemd.

Leiden, 17 Sept. — Zoals wij reeds meldden, hebben eenige Duitsche artsen, die het Stofwisselingscongres te Amsterdam bezochten, tot prof. dr. W. Storm van Leeuwen het verzoek gericht een extra-curcus te willen geven over de diagnose en therapie der allergische ziekten.

Deze cursus is Zaterdag in het Tropisch-hygiënisch Instituut te Leiden begonnen, ongeveer dertig artsen uit Duitschland, Polen, Denemarken en Roemenie usmen er aan deel.

Na een welkomstwoord van prof. Storm van Leeuwen heeft deze een algemeen inleiding over allergie gegeven, waarbij hij o.m.

GOSSAGE'S MAGICAL ZEEP
maakt het waschgoed heider schoon en geeft het een frissche geur.
Drie dubbele stukken per carton.
Iets goedkooper, maar in kwaliteit gelijk aan de beste.
KEHDING

een overzicht gaf van zijn reeds eerder door ons vermaide theorieën. De grondgedachten bij de therapie van allergische ziekten zijn: het vermijden van allergenen, de anti-allergische therapie, welke verdeeld wordt in specifieke en niet-specifieke behandeling. Bij de specifieke behandeling worden o.m. behandeld: subcutane injecties met kleine hoeveelheden van het allergeen, koude van de eerste doos, tijdsuikerdranken, duur der behandeling, moeilijkheden en gevaren en de resultaten.

Bij de niet-specifieke behandeling: het principe door een substantie een reactie in het lichaam te voorschijn roepen, analogie van den invloed van een acute ziekte op het verloop der allergie, tuberkulinbehandeling, injecties met melk, zwavelinjectionen en resultaten.

Hierna sprak dr. Dekker uit Waid (Rheinland) over: Ervaringen met allergische ziekten. Spr. ving zijn voordracht aan met er op te wijzen, dat prof. Storm van Leeuwen als de leider der wetenschap van de allergische ziekten beschouwd moet worden.

Als praktiserend arts heeft spr. gelegenheid gehad bij vele patienten te onderzoeken of zij al of niet aan een allergische ziekte lijdend waren, in hoofdzaak bij asthmaliiders. De praktische bestrijding van allergische ziekten heeft zich in den laatste tijd siddig uitgebreid, dat de theorie daarbij reeds lang door de praktijk achterhaald is.

De statistieken van sp. komen echter met die van prof. Storm van Leeuwen niet geheel overeen. Dit verschil ligt waarschijnlijk daarin, dat, terwijl in ons land het merendeel der asthmaliiders overgevoelig is tegen sijn. klimaatallergenen, d.w.z. schimmelsproducten van den vochtigen bodem, de streek waar spreker werkt, zoveel droger is dan Leiden. Bij hem overwegen andere oorzaken.

Van de asthmagevallen, die spr. heeft behandeld, zijn er 85 ten honderd terug te voeren tot hooiallergenen, voornamelijk veroorzaakt door verontreiniging van zeezras en kapok. De mijten spelen daarbij een zeer groote rol, vooral in zeezras.

Het is in vele gevallen mogelijk geweest, patienten van asthma te bevrijden alleen door verandering van slaapgelegenheid.

Mijten komen ook veelvuldig in club-fauteuils, waarbij vaak crin d'Afrique als vulmateriaal wordt gebruikt. Spr.'s onderzoekingen op dit gebied hebben uitgewaakt, dat deze vulmateriaal zonder mijten niet wordt aangehouden. Ook zijn er gevallen voorgekomen, waarbij de stoffering van auto's tot besmetting aanleiding had gegeven.

Spr. gaf vervolgens eenige typische voorbeelden van gevallen waarbij asthma was opgetreden, doordat de patient in aantaking was gekomen met stoffen, waarvoor zij overvloedig waren.

Wat de opvatting van prof. Hansen aangaat, dat asthma ook door suggestie kan genezen worden, heeft de praktijk aan spr. geleerd dat suggestie asthma wel kan onderdrukken, maar niet genezen, hetgeen spr. aan de hand van eenige voorbeelden aantoonde.

Spr. gaf vervolgens eenige frappante staaltjes van de zeer vrgaande wijze, waarop overgevoeligheid kan voorkomen. Inspuitingen van de verhouding van 1 tot een miljoen van extracten van verschillende stoffen kunnen bij sommigen de hevigste reacties te voorschijn roepen.

Bij een ander is echter op te merken aldus spr. dat meestal meerdere allergenen tegelijk op den patient inwerken, terwijl er ook patienten zijn, die na voor één bepaald stof overgevoelig te zijn geweest, deze overgevoeligheid verliezen, doch zich voor andere producten sensibiliseeren.

Hierna wees spr. er op, dat vele gevallen ook als pre-asthmatisch te beschouwen zijn. Als voorbeeld hiervan noemde spr. de chronische bronchitis, waarvan niet zelden allergie een der oorzaken zijn.

Bij jonge kinderen.

Asthma komt ook vaak bij zeer jonge kinderen voor. Spr. heeft patientjes gehad van vier, acht en twaalf maanden oud, waarbij niet zelden de vlieg en naar inboud de schuldigen waren. Ischias en reumatismen zijn waarschijnlijk ook voor een deel allergische aandoeningen. Zeker is dit het geval bij hoofdpijn, die o.m. door het nuttigen van vruchten veroorzaakt kunnen worden (migraine).

Zeer uitvoerig beschreef spr. vervolgens het gevaar, dat bij het gebruiken van melk en melkproducten veelvuldig ontstaat, en spr. vraagt zich af of men met de propaganda voor het melkgebruik niet op den verkeerd weg is.

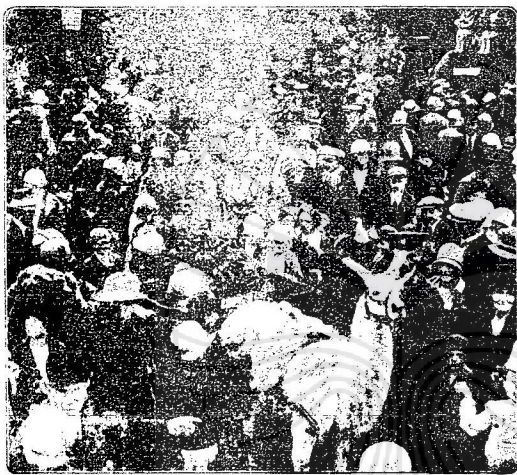
Het feit dat kinderen van voorgesieide families er dikwijls zoveel minder welvarend uitzien dan die van arms ouders, moet volgens spr. voor een niet gering gedeelte gezocht worden in het overvloedig melkgebruik, in het algemeen in te veel opgedroegen voedsel, van de ernstigste omstandigheden. Ook dit verduidelijkt spr. met eenige voorbeelden uit zijn praktijk. Pap, bonbons, waarin melk of room te vinden is, roomijs enz. hebben dezelfde uitwerking. Met getenmeik is dit minder het geval.

Het is bekend, aldus spr. dat de overgevoeligheid van een individu ook tot uiting kan komen als sijn. netelroos, de sterk sikkende huidziekte van de huid. Het is zeer wel mogelijk dat onder bepaalde omstandigheden dergelijke zwellingen ook op de slijmvliezen der luchtwegen ontstaan. Daardoor zou de aanval van de benauwdheid ook te voorschijn geopen kunnen worden. Inderdaad heeft men in enkele gevallen door directe waarneming met de bronchoscoop die zwellingen in de luchtpijp kunnen vaststellen.

Spr. meent, dat de analogie rechtvaardigt aan te nemen, dat in sommige gevallen van echte overgevoeligheidsdiagnostiek mogelijk is, gelijke oedemateuze zwellingen, zoals wij die in de huid bij netelroos zien, nu in de hersenvliezen (meningitis en pleuritis chorioidea) gelocaliseerd, de verschijnenselen veroorzaken.

Ten slotte buidigde spr. prof. Storm van Leeuwen voor zijn wetenschappelijke arbeid. Na de aan het slot luidte toegelichte rede, sprak prof. Storm van Leeuwen over de betekenis van huidreacties voor de diagnose van allergische ziekten. Hierbij werden eenige patienten gedemonstreerd.

De middag was door de deelnemers in twee groepen verdeeld. De ééne groep oefende zich in de bereiding van allergeen extracten en het verrichten van huid-reacties, terwijl de andere groep de kliniek voor allergische ziekten aan den Zeeuwseche Singel, bezichtigde, waar patienten gedemonstreerd werden.

De laatste vacantiédag.

Vooraf den laatste dag van hun vacantie wilden de kinderen nog eens volge genieten. De Londense Dierentuin hield hun een prachtige ontspanningsplaats, waarvan onze foto een duidelijk beeld geeft.

In een Engelsche badplaats is het voetbal-enthousiasme zoo groot, dat men er — bij gebrek aan een behoorlijk sportterrein — de ob afwacht om op dondag middag een voetbalwedstrijd te trappen. Een sportmoment.

IEDERE WIJNKENNER
apprecieert 'pe UITSTEKENDE KWALITEIT en de GOEDE SMAAK van ST. MARCEAUX CHAMPAGNE
VAN NIE & Co.

Een ongeluk ontlog.

Eenige maanden geleden werd te Wormer... een bekend, dat de ex-directeur van het Gemeentelijk gasbedrijf... de zaak naar de Haagse Gerechtshof bezesigtigd, doch d.d. 16 April werd het door den Hoogen Raad geteasurd met verwijzing der zaak naar het Amsterdamsche Gerechtshof.

Het skolet in de badstede.

Het is nu reeds geruimen geleden, dat een matelaar in het krofje aan de Lange Frankstraat te Rotterdam, naar Aneta desdijds sende, zijn lugubere vondst deed.

Het zesde zintuig van den drankagent.

Mr. John Mc. Gill, een jeugdig drankwetambtenaar, werkzaam te New York, droonsde onlangs op een nacht dat hij een visscherschip genaamd de 'Carolina', onder dekking van den mist met drank zag laden.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes items like Java Bank, Bismut, Internac, etc.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes items like Deli Maatschappij, Goudsb., etc.

AGENDA.

Gouverneur van S. O. K. Dinsdag en Vrijdag 9 tot 12 uur. Ass.-resident van Deli en Serdang, elken werkdag van 9 tot 12 uur.

Wisselkoersen.
A'dam-Londen 13.10
A'dam-New-York 2.494

Koersnoteringen.
(Van der Werff & Hulsrecht Amsterdam)

BEURS EN HANDEL

Beurs van Amsterdam.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes items like (Gyselman & Steup Tel. Medan 781), Slotkoersen Amsterdam 16 Oct. '28.

Beurs van Amsterdam.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes items like Calt. Mij. Loemadjang, Calt. Mij. Modjasc, etc.

Korte berichten.

De 23-jarige L. de Boden, werkzaam bij de Vereenigde Chemische Fabrieken Capelle aan den IJssel is tijdens het laden van een schip overboord gevallen en in den IJssel verdronken.

Onlangs op een avond omstreeks half zes passende te West op den Rijksweg uit de richting Eindhoven de politie blikken door koopman Engelen uit Eindhoven. Nabij den overweg op de grens van Brabant en Limburg werden plotseling drie schoten op de auto gelost.

GEMENGD NIEUWS

De paarden gaan den weg des doods.
Naar het einde der prairie.

Ook de dagen der wilde prairie zijn gesteld, nu de economische wetten haar dwynig eltschen. Voor romantiek is geen plaats meer.

Ongeval bij het afloopen van een schip

Tijdens het te water laten van het s.s. 'Tibikat' brandaan door Batavia, van de wouf van N. V. C. van der Giesen en Zonen Scheepswerven te Krimpen aan den IJssel is de Capelle aan den IJssel een groot ongeluk gebeurd.

Bij het dagelijksch bad

vrijwaer men zich tegen de ontelbare lastige huidandoeningen als Rode Hond, steenpuiter, ringworm, furunculose door het gebruik van

AFRIDOL-ZEEP
Oedurende de vele jaren dat Afridolzeep al gebruikt wordt is bewezen dat het het beste bestrijdingsmiddel tegen tropische huidandoeningen is.

AFRIDOL-ZEEP
vrijwaer men zich tegen de ontelbare lastige huidandoeningen als Rode Hond, steenpuiter, ringworm, furunculose door het gebruik van

GLEICHMAN & VAN HEEMSTRA
Telegram adres Heemstra, Amsterdam
EFFECTEN REISREDEPOTRIEVEN, REKENINGEN-COUBANT, FINANTIEBLE ADMINISTRATIES, SAFE-LOKETTEN

Radio Toestellen MUZIEK
uit Europa gegarandeerd.
Vanaf 150 gulden.
Onderdeelen in voorraad van de bekende fabrikanen o.a. HART en HEGEMANN BLUE SPAT GENERAL RADIO LISSEN

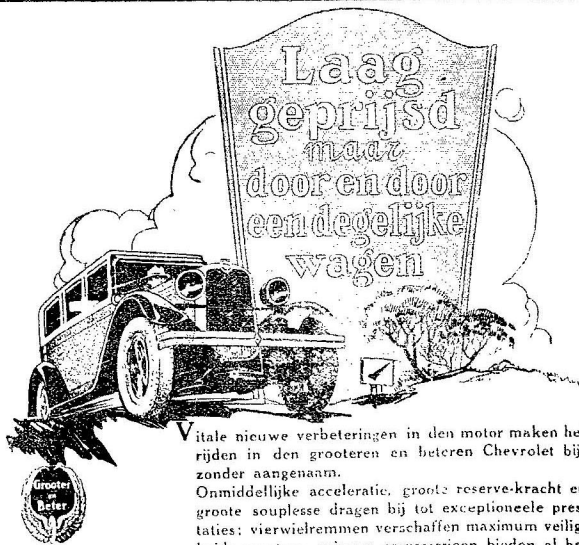
Dr. Th. H. VAN DE VELDE
SCHRIJVER VAN 'HET VOLKOMEN HUWELIJK' EN 'DE BESTRIJDING VAN DEN ECHTELIJKEN AFKEER'
DE EROTIEK IN HET HUWELIJK
Haar beslissende betekenis. Met portret van den schrijver
Gebonden f 2.70
BOEKHANDEL DELI COURANT

N. V. BUITENLANDSCHE BANK VOOR SUMATRA
Gevestigd te AMSTERDAM - Kantoor MEDAN Julianahuis
Rokin 84
Telegram-adres: BUITENLANDSCHE MEDAN - Tel. No. 578
na kantoortijld No. 804 en 1214

INDIEN UW AUTO OPNIEUW GELAKT MOET WORDEN?
Finished with **DUNLOP** SAFETY TREAD
VRAAG DAN
HART en HEGEMANN BLUE SPAT GENERAL RADIO LISSEN
Prijscourant op aanvraag.
Techn. Bur. J.J. Akkerman
Telefoon 540 - Kesawan 17

P.W. HEYMAN MELBOURNE
PURE CREAMERY BUTTER
P.W. HEYMAN MELBOURNE Pure Creamery Butter
CREAM OF THE CREAM AUSTRALIA
ONVERANDERLIJK "CHOICEST QUALITY"!
Importeurs: Handel Mij. Gunzel & Schumacher

Vitale nieuwe verbeteringen in den motor maken het rijden in den grooteren en beteren Chevrolet bijzonder aangenaam. Onmiddellijke acceleratie, groot reserve-kraft en groote souplesse dragen bij tot exceptioneele prestaties: vierwielremmen verschaffen maximum veiligheid; grootere, ruimere carrosserieën bieden al het mogelijke comfort; de soepele lijnen en de aantrekkelijke kleuren verleen een fraai uiterlijk. Een dergelijke reeks van kwaliteitskenmerken van „dure“ wagens, werd nog nimmer in zulk een laaggeprijsden automobiel geoffreerd. Uw Chevrolet-handelaar zal gaarne een demonstratie voor U houden.

Prijzen (te Batavia):
 Toerwagen f 2.095,—
 Sedan f 2.745,—
 1 1/2 ton Vrachtauto Chass. f 2.075,—
 Bestelwagen Chassis f 1.615,—

CHEVROLET

N.V. AUTOMOBIELHANDEL KOEK & Co.
 Medan — Padang — Langsa — Sibolga — Permatang Siantar — Kota Radja — Fort de Kock

CHRYSLER

CHRYSLER

Automobielen zijn in afwerking en klimvermogen niet te overtreffen.

Vraagt nog heden bij ons catalogi en proefrit.

FUCHS & RENS

Paleisweg 7

MEDAN

Tel. 22

Amsterdam, Batavia, Semarang, Soerabaja, Bandoeng, Djokja.

SPRINGMIDDELEN

EXPLOSIEF FAVIER

SPRINGGELATINE

DYNAMIET

SLAGHOEDJES

LONT

VERKRIJGBAAR BIJ DE AGENTEN:

Handelsvereniging B. H. KERKHOFF

KESAWAN 11

TELEFOON 581

MEDAN

GEEN EXAMEN MEER

of onze cursisten nemen er met succes aan deel en hij, die onverhoopt niet mocht slagen, blijft gratis onze leerling tot de akte of het diploma is verkregen.

Schriftelijke opleiding met hulp voor bijna ieder doel. 134 der beste leeraren. 547 verschillende cursussen. Prospectus No. 70. proefjes en inlichtingen gratis. 11

N.V. „Wetenschappelijk Nieuws“
 LELIEGRACHT 80 AMSTERDAM

Het doelmatige reinigingstablet

Probeer Monkey Brand voor het reinigen van potten, pannen en alle keukengeri. Schrob Uw vloeren en tafels er mee en zie eens hoe ze weer als nieuw worden.

Geen hard boenen of schrobben — Monkey Brand reinigt en polijst snel, gemakkelijk en doelmatig.

MONKEY BRAND

BENJAMIN BROOKE & CO. LTD., ENGLAND.

G.X.M.B.

Verkrijgbaar in alle goede toko's

Sole Import. KATZ BROTHERS.

WORDEN UWE ROTTANMEUBELS ONOOGELIJK gebruikt dan onze

ROTTANMEUBELVERNIS

in de kleuren Wijnrood, licht-,middel- en donkerbruin en brilliantgroen.

ZE GEEFT GEZELLIGHEID IN UW VOORGALERIJ

Agents

Firma Van Nie & Co. Medan

REGINAULT'S VERFFABRIEKEN

(Fabriek gevestigd te Soerabaja.)

Volkenbond.

De conferentie van zes.

Omtrent de onlangs te Geneve tusschen de vertegenwoordigers van Frankrijk, Groot-Brittannië, België, Italië, Japan en die van Duitschland gehouden conferentie, waarin de kwestie van de vervroegde ontrenting van het Rijnland nader is besproken, werd een communiqué uitgegeven, waaruit blijkt, dat de onderhandelingen zullen worden voortgezet.

Briand voldaan.

Omtrent de bereikte resultaat toonde de Briand zich zeer volstaan en ook de Britsche zijde bleek men tevreden. Dat is te begrijpen, want de Duitschers, die meenden op grond van hetgeen te Locarno tot stand kwam, een onafwendelijke en onvoorwaardelijke ontrenting van het Rijnland te mogen verlangen, hebben zich aldus dan toch bereid verklaard tot onderhandeling, op niettegenstaande dat door hen opgevoerd, dat recht van een onvoorwaardelijke ontrenting niet is erkend.

Moeilijkheden.

Alles echter zal nu aankomen op de uitwerking van dit beginsel en in dit opzicht is er zeker nog geen reden tot optimistische verwachtingen.

Want wat de tegeling betreft van het vraagstuk der ontsluiting van de zee, is er een zekere moeilijkheid, dat men erkennen moet met de houding van de Vereenigde Staten, zonder wier hulp een definitieve oplossing van dat met het vraagstuk der ontsluiting van de zee verband houdende probleem niet mogelijk is.

En ten aanzien van de controëquestie, die men, zoo handig meent te kunnen oplossen door de instelling van een commissie van onderzoek en verzoening, waarin ook Duitschland zou zijn vertegenwoordigd, is er deze moeilijkheid, dat Duitschland — althans tot dusver — niet bereid was in enigszins uitbreiding van een permanente en alleen tot Duitschland beperkte controle toe te stemmen na 1925, het jaar waarop de bezetting zou moeten eindigen.

Trouwens wat omtrent de commissie on hare bedoelingen is uitgelekt, is er deze moeilijkheid, dat Duitschland — althans tot dusver — niet bereid was in enigszins uitbreiding van een permanente en alleen tot Duitschland beperkte controle toe te stemmen na 1925, het jaar waarop de bezetting zou moeten eindigen.

En ten aanzien van de controëquestie, die men, zoo handig meent te kunnen oplossen door de instelling van een commissie van onderzoek en verzoening, waarin ook Duitschland zou zijn vertegenwoordigd, is er deze moeilijkheid, dat Duitschland — althans tot dusver — niet bereid was in enigszins uitbreiding van een permanente en alleen tot Duitschland beperkte controle toe te stemmen na 1925, het jaar waarop de bezetting zou moeten eindigen.

Rusland.

De duistere overeenkomst met Duitschland.

L'histoire se répète. De geschiedenis herhaalt zich. Men behoeft hieraan niet meer te twifelen. Het was vorst Bismarck, die behoudens een klein op de zijde op het Congres van Berlijn toen hij zich gewonnen gaf voor de plannen van den grooten Staatsman Benjami Disraeli, steeds gejuverd heeft voor toelating tot Rusland. Men zou haast kunnen zeggen dat hij deze toelating tot den laatste ademtocht heeft voortstaan, want het was vooral deze opvatting, welke geleid heeft tot de scherpe breuk met den tegenwoordigen ex-Keizer. Dit toeminsten lezen wij in het laatste deel van Bismarck's herinneringen, welke nog niet zo lang geleden werden gepubliceerd, de publicatie was voortnood op verlangen van den schrijver zelf, die eigenlijk bedoeld had, dat hierna de gewacht zou worden tot Wilhelm II ook niet meer tot het land der levenden zou behooren; doch zijn nakomelingen waren van meening, dat waar de gebeurtenissen deze wending hadden genomen — de Keizer bevond zich nu in ballingschap — ook deze bepaling niet naar de letter behoeft te worden uitgevoerd, en daerhaer werden Bismarck's lang niet altijd veldende meeningen over diesen Keizer en diens beleid aan de openbaarheids prijs gegeven.

Schijnt wel, dat de Duitschers hier leening uit hebben getrokken. Toeminstende publicatie van de Verzoening, van de hand van een gematigd socialist Frank Künster levent wel eenigen grond tot een dergelijk vermoeden.

Dezer dagen hebben wij, in een hoofdstuk naar aanleiding van de nieuwe Russische leening beoogd, dat buitenlandsche hulp, hoewel op zeer goede gronden te weigeren, waarschijnlijk toch niet aan Rusland zal worden ontbonden. Zelfs indien zulks in vele opzichten schadelijk en mogelijk ook gevaarlijk is — immers geld in handen van de communisten beteekent een bedreiging voor de „kapitalistische“ Staten — zoo kan het toch altijd mogelijk worden gedacht, dat uit hoofde van zo verstandige, doordrukkende of anderszins, waarbij dan vooral de politiek moet worden genoemd, den communisten gelden toevoelen. Wij wezen toen ook in dit verband op het Britsch-Franchee vlotcompromis, dat in dezen wel als stimulans moest werken, nademaal dat weer bijdraagt tot isolatie van Duitschland's positie, terwijl ook de liquidatie van de oorlogsmoeilijkheden minder vlot zal verlopen.

Wolfin konden we toen vermoeden, dat Duitschland zich hiertegen bij voorbaat al had g'dekt. Weliswaar is er slechts sprake van een luchtvaartovereenkomst en niet van een algemeen militair accord, doch wij hebben reeds eerder meenen op te merken, dat het luchtvaart in de opvattingen der militair deskundigen een steeds belangrijker plaats is gaan innemen. Toeminstende is het nu ook, dat bij, bij de groote Franchee lichtvaart-mancuvres, welke eenigen tijd geleden in de nabijheid van Parijs werden gehouden, bijgewoond werden door een hooge Britsche autoriteit.

Op dit oogenblik is nog mogelijk te voorzien, wat de gevolgen van deze ontrenting zullen zijn. Dit het internationale publiek er scherp op zal reageren, staat nu wel nagenoeg vast.

Daar Frankrijk en Engeland — die zelf beter op het hoofd hebben en nu moeten oppassen, in de zee te komen — voorzichtig zullen zijn in hun commentaar, ligt voor de hand. Het eenige oeffen dat zij op Duitschland kunnen werpen is, dat men dezertijd met een blaak voorhoofd over zaken van den Internationalen vredes heeft gesproken en achterhaakt een overeenkomst heeft gesloten welke eigenlijk de negatie inhoudt van ieder vredes-beginsel.

Ook de bepaling van de overeenkomst, dat er een fabriek in Rusland voor vliegtuigen moest worden aangevat, geeft te denken. Was men misschien bevoegd voor oorlog te eigen land, dat dit, alles in de buurt van Moskou moest worden bakoostof?

In het bijzonder denken wij ons, dat de indruk in de Vereenigde Staten fataal moet zijn. Het overtuigende bewijs is nu geleerd, dat deze forseige ontrenting van de Russen-schijnbare voorstelling zijn van menschen-schuwe bewindspersonen, doch dat hier wel degelijk alle grond voor bestaat.

In ieder geval, het is goed, dat de ware stand van zaken bekend is geworden, al zal de waarheid ook overeenkomstig het woord van den dichter „neregens heit noch heil vinden“. Beter is dat hierop het volle licht valt, dan dat dit later op een oogenblik, wanneer er niets meer aan te doen valt, uitkomt. Niemand zal er meer aan twifelen: er moet nog veel gedekt worden aan het zieke lichaam van het oude Europa!

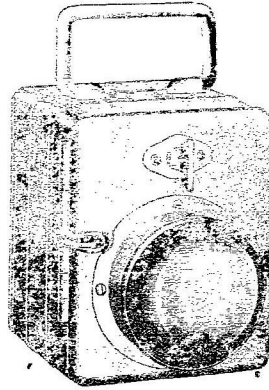
Korte berichten.

De „Daily News“ publiceerde onlangs een schrijven van een bekende liberale persoonlijkheid, waarin de houding der Britsche delegatie te Geneve wordt beoordeeld. Volgens dezen schrijver heeft het er allen schijn van, dat de Britsche delegatie een week hebben gekregen het voortzetten van het Volkenbondswerk te belemmeren.

Naar de „Nouve Presse“ uit Genuë meldt, heeft een 35-jarige Italiaansche arbeider, Zara geheten, de Italiaansche-Zuid-Slavische grens overschreden om in Zuid-Slavie labak te koop. Op den terugweg werd hij door een Zuid-Slavische patrouille aangehouden. Toen hij niet bleef staan, werd hij neergeschoten.

De Italiaansche autoriteiten stellen een onderzoek in.

Uit Moskou via Riga verneemt de „Times“, dat het aantal werklozen onlangs in een paar weken tijd snel is gestegen, nadat het sedert Januari geschatte had tusschen de 2 en 2½ miljoen. Het aantal is thans toegenomen tot drie miljoen onder wie 500 000 geschoolde arbeiders. Een verdere stijging wordt onvermijdelijk geacht, als de oogen zal zijn binnengehaald in vele arbeiders naar de steden terugkeeren.

CARL SCHLIEPER MEDAN

LATEX-KANNEN
UIT EEN STUK GERPERST STAAL
CAPACITEIT 10 & 20 L.
PATENT - SLUITING
Harrisons & Crosfield, Ltd.

DIAMOND POETScream
DIAMOND POLISH CREAM
Dikwijls geïmiteerd, nooit geëvenaard, onmisbaar in elke huishouding, voor elken autobezitter enz., voor alles te gebruiken en geheel onschadelijk
Overall verkrijgbaar
SCHNITZLER & Co. MEDAN
PALEMBANG - BATAVIA - SEMARANG - SOERABAJA

Rugby Rugby
Tour-Six
Touring Sedan Truck
De beste tip is
RUGBY
De wagen met de prestaties en het comfort van de duurste merken voor een prijs, waartegen niet te concurreeren is.

PRIMA SCHOENWERK
NIO TJIAN SENG TJIAN KIE
Kasawan 79 - MEDAN - Telefoon 386

NIEUWE KINDERPLATEN
Hollandsche en Engelsche uitg.
BOEKHANDEL DELI COURANT

WEER ZULLEN WIJ U BEWIJZEN DAT
TOKO v.d. POL
TOCH HET GOEDKOOPST IS
SLAAPKAMER VERVAARDIGD VAN ZEER BREED HOUT - DUS SOLIDE
LITS-JUMEAUX 1,95 X 2,00
SPIEGELKAST 0,75 X 0,50
KAST 1,10 X 0,45 X 1,95
NACHTKASTJE
TAFEL 2 STOELN
FL. 408.-
MATRASSEN GOELINGS EN KUSSENS, VAST GESTOPT MET PRIMA JAVA-KAPOK
87.-

HUDSON en ESSEX

AUTOMOBIELEN

Vele modellen in voorraad

Ruime voorraad onderdelen

Eigen werkplaatsen

LINDETEVES-STOKVIS

„Gold Flake“ Cigaretten

Een Virginia cigaret in bikjes van 50.
In elk blikje bevindt zich een barnsteenen
cigarettenpijpe.

SPORT EN SPEL

BOKSEN.

Tragisch.

Naar wij in de N.R.C. lezen is Van Dyk, de eens zoo bekende Nederlandse bokser, die kind gevoelen te in Londen in den ring verschenen. Toen hij de handen van den tegenstander wies, vertelde de manager het publiek, welk dief ingelukkig dezen in Londen vroeger zoo populair bokser getroffen had.

Het publiek vernamre spoedig van deze toespraak. Van alle kanten tenside het ploesing zilver op de mat, zoo, dat die in een oogwenk er mee bedekt was.

Anderen voor' brachten ebeens op zoo was er in een minuut van tijd een goede £ 100 bijeen, van allerlei sympathiebetuiging van het sportieve Engelsche publiek.

Wanneer komt de betreffende help met eigen land, zoo vraagt de N.R.C. ten slotte.

GYMNASTIEK.

Dr. Bode naar Nederland.

Naar het *Holl.*, meldt, zal Dr. Rudolf Bode, de bekende Duitse oefenleider, naar het systeem van dien methode, in de maand November met een aantal leerlingen naar Nederland komen, ten einde eenige demonstraties te geven.

Er bestaan plannen ook voor den Amsterdamsechen Turnbond, en demonstraties op dien dag te organiseren.

Deze demonstratie zal echter alleen dan georganiseerd worden, wanneer de leden van den N.R.B. reeds thans voldoende belangstelling voor die komst van Dr. Bode aan den dag leggen.

Soort-huftpil.

Alto Borg won bij Landwedstrijden te Koppenhagen de 400 meter in 2 min. 4. 4/5 sec. en Martha Norelius de 200 M. in 2 min. 23 1/2 sec.

Lucien Richard, de wereldkampioen wielrenner is in het huidige seizoen met med. Marcelle Guitard, Tsjechoosloven, leden van zuster, med. Mabeline Richard, met den bekende Engelschen sprinter Lucien Zwart.

Het Amerikaanse sprintkampioenschap is gewonnen door Fred Spencer, in de 22 wedstrijden, welke voor het kampioenschap gelden, behaalde Spencer 23 punten. Tweede was Beckman met 28 punten, derde Matthews met 32 punten.

De Hongaarsche club Fenekes was in de wedstrijd zich een plaats in den eindstrijd om den Mitraspoker te veroveren door van de tweede maal van Admita te winnen. Admita werd in de wedstrijd met 1-0 geslagen.

ATHLETIEK.

Nurmi en het uurrecord.

De Duitse bladen deden eenigen tijd geleden de mededeeling, dat Nurmi op de baan te Düsseldorf een poging zou doen om het uur record door den Finneinman Benu te verbeteren. Het uur record te verbeteren. Nurmi werd uitgenodigd om een atletiekwedstrijd te Düsseldorf deel te nemen, doch men vermeldt hem niet, dat er op werd gerekend, dat hij in geen uurwedstrijd zou uitbreken.

Toen Nurmi kort voor den wedstrijd in Düsseldorf kwam, verklaarde hij onmiddellijk dat hij er niet aan dacht om een uurwedstrijd deel te nemen, doch dat hij uitsluitend zou uitkomen over 3000 Meter, hoewel dan ook behoorde. De 12.000 toeschouwers, die hoofdzakelijk gekomen waren om Nurmi in den uurwedstrijd te zien loopen, werden derhalve teleurgesteld. Hij won echter de 3000 Meter in een fraaie tijd.

Het laat zich zeer de N.R.C. aanzien, dat het record van Benu nog lang niet zal blijven bestaan. Nu Nurmi er geen lust in heeft zich aan zo'n wedstrijd te wagen, zou Rudolf de aangewezen man zijn, doch deze bevindt zich op het oogenblik weer op weg naar Amerika, waar hij zijn gewone beroep, metredar, op zich zal nemen. Hij is altes voor de Olympische spelen teruggekomen naar Finland.

Landenwedstrijden.

Een in Praag gehouden landenwedstrijd atletiek tussen Tsjecho-Slowakije en Polen werd door Polen met 70 tegen 58 punten gewonnen. Er waren twee reuzen gewonnen. Douda verbeterde het Tsjechoosloven record op 14.36 meter. Verder werd het Tsjechoosloven record op 8.77 meter door Botava.

Een in Boesjapet gehouden landenwedstrijd tegen Italië werd door de Hongaren met 55 tegen 47 punten gewonnen. De Hongaar Dey maakte bij het discuswerpen een nieuw Hongaarsch record door 47.37 meter te slaan. Deen en Fluck, een Hongaars, kwamen op de 100 meter in 19.7 sec. gelijk aan. De 100 meter werd gewonnen door den Hongaar Bera in 49.15 sec. de 300 meter Tavares (Italië) in 1 min. 55.3/10 sec.

VOETBAL.

Amateurs.

In Frankrijk heeft men twee amateurs en veel gewone amateurs en 22 Olympische amateurs. Het verschil is, aldus de N.R.C., dat de gewone amateurs wel de Olympische niet het recht hebben om vermelding voor tijdschriften te krijgen. Men krijgt echter het recht, dat men dat staal in de praktijk niet de hand gehouden worden. We lezen nu in *L'Auto* de vraag, welke officieel zou kunnen bevestigden, dat er in de eerste klas afbe-

lijzen 10 spelers zijn, die aan deze bepaling de hand houden, waarin men dus kan opmerken, dat het slechts om hoge afzonde-ling is, dat de spelers van de jongere klas geen vermelding wegens tijdschriften krijgen.

Onreglementaire schoenen.

Bij den wedstrijd Middleborough-Hull City deed zich het godelam voorkomende geval voor, dat de scheidsrechter een der spelers van Hull City zocht te verwijderen, omdat die de reglementaire schoenen niet aan de reglementaire schoenen voldeed. Volgens *Sporting Life*, waaraan we dit bericht ontleeden, was de speler even later terug met een paar andere schoenen, doch ook die werden afgeweerd, waarna de scheidsrechter weigerde den speler in kwestie vooruit te laten meespeelen.

Eigenaardig is het, dat de speler blijkaar niet wist, dat hij ook niet andere, wel aan het reglement voldoende schoenen, toch niet weder had mogen meespeelen.

Het Praagseche publiek.

Te Praag een wedstrijd gespeeld voor den halven eindstrijd om den Mitraspoker, waarbij de Praagseche club Viktorie-Zizkov en de Weensche club Rapid tegenover elkaar kwamen. Praag won met 4-3. Men krijgt schrijft de N.R.C. den indruk, dat deze wedstrijd door de Duitsechen scheidsrechter Zander volkomen verkeerd is. Het gevolg daarvan was, dat de gemoderen nog al geprikkeld waren. Na afloop werden de Weensche spelers op den weg van het veld naar de kleedkamer lastig gevallen door toeschouwers. Vooral de laatste man, Laes, kwam ernstig in het nauw. Hij werd van alle kanten aangevallen. Natuurlijk verweerde hij zich daarbij, waarbij hij blijkaar ook een Praagseche agent een klap heeft gegeven. Er ontstond een woedantwist tusschen den agent en Laes, doch daar de een Tsjechoosloven en de ander Duitsech sprak, konden ze elkaar niet begrijpen. Met nieuwe onangename incidenten tusschen de beide. Later kwam een sterke politiemacht in de kleedkamer om den speler in bescherming te nemen. Ondanks de protesten der Weensche beuren werd Laes medegevoerd en eerst ontslagen nadat hij een boete van f 15 had betaald.

De Weensche club heeft zich nu tot den Oostenrijkechen V. B. bevoend om te verzoeken ontslagen te willen nemen, dat in het vervolg de spelers bij het verlaten van het terrein niet door het publiek worden gehinderd.

Het verhaal doet ons onwillkeurig denken aan de N.R.C. voort, aan een ervaring van den heer C. J. Groothoff, toen hij eens een wedstrijd van -- maar we noemen -- Engeland tegen de Duitsechen in Praag leidde. In de Praagseche officieel was beschreven hem vóór den wedstrijd om na het eindsignaal zoo spoedig mogelijk naar de kleedkamer te gaan, maar men viel eens moedijkheden had met het publiek. De Engelschen woumen er het publiek was daarvoor nog al oproeg. Enkele oogenblikken voor het einde van den speeldtijd, terwijl het spel in volten gang was, stapte de scheidsrechter over de afrastering. Hij liep naar de kleedkamer, opende de deur en stampte de deur dicht op den speler, die hij met elendig maal, waarna hij onmiddellijk de deur achter zich dicht trok.

In het veld begreep men van de situatie niets en eene toen men bemerkte dat de scheidsrechter was verdwenen, begreep men wat het geval was.

Voor Praag blijkt dit wel een aanbevelingswaardig middel te zijn om aan onangeneemheden te ontkomen! Het is alleen maar jammer dat de spelers het niet in toelassing kunnen brengen, besluit het blad.

De stand der competitie.

Hieronder volgt de stand der voetbal-competitie in Nederland na de vernieuwde uit- slagen.

Clubs gesp. gew. gol.sp. verl. pt. doelp.

Afdeling I.

V.U.G.	5	4	1	—	9	18-11
Hilversum	5	3	1	1	7	18-11
H.D.S.V.	5	2	2	1	6	15-16
H.F.C.	4	1	2	1	4	7-4
Sparta	4	2	1	1	5	15-7
U.V.V.	5	1	2	3	12	12-7
A.D.O.	5	2	2	—	8	12-7
R.C.H.	4	1	1	2	3	9-13
Stormvogels	5	1	—	4	2	8-13
Ajax	5	—	1	4	1	8-13

Afdeling II.

Blaauw-Wit	5	5	—	—	10	9-13
Feyenoord	4	2	2	—	6	11-7
Z.F.C.	5	2	2	—	6	15-13
R.D.O.	5	2	5	—	5	12-9
St. Gool	4	2	1	1	5	16-7
N.S.V.	5	2	1	2	5	11-13
D.F.C.	5	2	1	2	5	13-11
Excelsior	5	1	1	3	3	8-2
H.B.S.	3	—	1	2	2	4-7
U.V.V.	4	—	—	4	1	8-13

Afdeling III.

Ensch. Boys	4	—	—	—	3	2 4-13
Robur Vel.	4	—	—	—	4	— 4-14
Wageningen	4	—	—	—	1	6 20-4
Vitesse	4	—	1	3	1	5-8
Z.A.C.	4	3	—	—	1	6 8-3
Hercules	4	1	—	—	3	2 9-13
A.G.O.V.V.	4	1	—	—	—	8 15-6
Tubantia	4	2	—	—	4	2 4-11
G.S. Ahead	4	2	1	—	1	5 14-1
Enschede	4	3	—	—	1	6 12-9

Afdeling IV.

Willem II	4	3	—	—	1	6 13-4
N.O.A.D.	4	2	—	—	2	6 8-6
N.A.C.	4	3	—	—	1	4 16-1
Roermond	5	1	1	—	3	2 8-1
W.V.V.	5	0	4	—	1	8 13-1
B.V.V.	5	1	—	—	5	— 8-1
Eindhoven	5	2	—	—	4	8-3
P.S.V.	4	3	1	—	7	13-5
Wilhelmina	4	1	—	—	3	8 5-1
Longa	4	2	—	—	2	4 12-1

KOM MANNIE

ga nu tegelijk naar

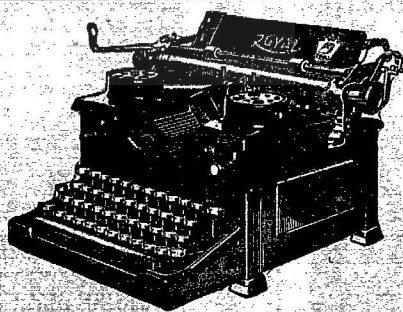
TOKO KESAWAN

Je hebt nu lang genoeg gesukkeld met slechte kleren

ONTPAKT

DAMPSHOELEN
KINDERSANDALEN, maten 28 — 35
JONGENS en MEISJES molles, bruin en zwart besafd
DAMES WANDLSCHOELEN, lage hakken in prijzen
JONGENS DONKEL LAARZEN (zwart) f 9.50, f 10.10 en f 10.40
DAMES DONKEL LAARZEN (zwart) f 9.50, f 10.10 en f 10.40
BEBYBOOTS en BABYWAGENS, luxe en gewone uitvoering
DAMESHOELEN
„MIRKITA“ voor het verkrijgen van lange wimpers
„LIPPENSTIFT“, KUSECHT

WARENHUIS en MODEATELIER „TOKRA-SASCHA“
KESAWAN 116-118 TELEFOON 593-769

ROYAL No 10, corresp. model
ROYAL No 10, met 14 inch wagen
ROYAL No 10, met 18 inch wagen
ROYAL No 10, met 20 inch wagen
ROYAL PORTABLE

Importrice voor Ned. Indië

FIRMA H. P. J. STEELINK Semarang, Weltevreden, Soerabaja

Ook verkrijgbaar bij:

N. V. DELI COUPANT
ATHIE DRUKKERIJ
INDUSTRIELE MIJ. PALEMANG
WINKELMAN & Co.

MEDAN
KOKTA RADJA
PALEMANG
PADANG

TOBRALCO

voor het geheele gezin!

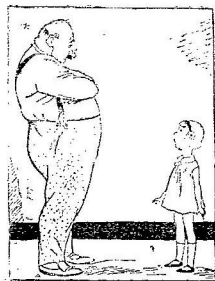
Let op den naam op den zelfkant
Waschecht - Lichtecht - Kleurecht - Onverslijtbaar.

Agave Cantala

de Agave ook voor minder goede gronden, geeft goede oogsten daar waar de grond voor pisal te weinig vruchtbaar is. Leeft enige jaren langer dan Sisal en geeft tot ruim vijf procent vezel. Gezonde uitlopers, vrij van snuitkevers, in onbepaalde hoeveelheid aangeboden à f 10.— per duizend, af onderneming door

VEZEL ONDERNEMING MENTO TOELAKEN, SOL O
Aanplant steeds ter bezichtiging voor reflectanten op bibit.

GRAPIES EN SNAPIES

— En heeft de meester gemerkt dat ik je bij het huiswerk geholpen heb?
— Ja, hij zal zo veel fouten kon ik onmogelijk alleen gemaakt hebben, zal-d-ie.

VAN DEN ZIJKANT.

„Wat zeuren ze toch over die vliegtuigen“, aldus de heer welke naast mij was neergestreken op het platje van De Boer, waar het nog steeds heerlijk is maar de maan en de fontein te stralen bij een klein glaasje edel schuimend vocht. „Wat zeuren ze toch over die vliegtuigen? Zouden ze er over loen er nog geen vliegtuigen waren? Dacht iemand aan luchtvaart toen Jan Olofsgers zijn eerste waschzeriege uitvinding deed boven de Nederlandse Provincieleden? Ik herinner me nog als de dag van gisteren hoe wij de kinderen die uit het zeldzaamheids hingen binnen haalden, om hen het hoofd niet op hol te brengen met al dat dierisch riekant gesoep. En na, mijnheer? Mijne dochters liepen in tranen omdat de luchtballonnen van hun geliefden in Akab en Cawpore en in Bagdad liggen en in zijn zoons hebben het den zandstenen dag over de ranssen dat de ranssen in Bagdad gestolen worden. Er moeten zoveel duiven worden in Bagdad; u herinnert zich toch de „Dief van Bagdad“? Maar dat terzijde, mijnheer.

Ik vraag me af waarom moet dat ook allemaal zoo gauw? Zoude u vroeger als u om de vier weken een nieuw briefje kreeg van dat meisje met die blonde krullies uit het Provinciestadje? Tegevoerdig is een week lang al te lang. En zijn we door al die anheldewaanin een hartecont gestukken geworden? Ik zou zoo denken dat het omgekeerde het geval is. De zenuwincitingen en de krankzinnigengestichten loopen vol, zoo als vroeger de kroegen op Zaterdag avond. De menscheid verbaast en ontlaard. Wij hebben de anheldekoopis. Het moet alstmaer gauwer. Gauw is niet gauw genoeg. Al die zoogenaande verbeteringen zijn een nieuw stadium van onze ziekte, meneer. Elke zoogenaande stap vooruit is een sprong naar de sombere diepten van een door zenuwen uitgemergelde menscheid. Het begon met de fiets, het ging verder met de auto en de vliegmaschine en het einde zal komen met de rakettenpilj waarmede wij letterlijk en figuurlijk naar de maan zullen gaan. Het einde is gemakkelijke te overzien: in onze anheldewaanin suellen wij ons zelf over den kop. Zelfs het bier is tegevoerdig sneller geconsomeerd dan in den goeden ouden tijd, toen ja uren over een platje geuzenambok kon zitten sezzen en mediteeren.... En daarom.... Boy....! Satos bottle lagi....!

De schrikwekkende uitvinding.

De N.R. Cr. neemt een loopje met een advertentie in de „Signale für die muskallische Welt“, waarin een dame annonceert de methode uitgevonden te hebben om van iedereen een heldentenor te maken. Het blad voorspelt:

Uw jongste bediende, gewoonlijk zoo schor als een kraai, komt op een goeien morgen binnin en waanser Gij hem dan zegt dat hij trouw zijn plicht moet doen heft de jonge man plotseling de beroemde cavatine aan „Sei getreu bis in den Tod“ met een stem die alle menschen op straat te zamen doet loopen. De handelsreiziger die U tureluurch gemaakt heeft, begint vanneer Gij korzalig zegt „mijnheer ga weg, ik heb geen tijd meer, ik moet naar een vergadering“ plotseling te zingen „Wo Du hingehst, gib auch ich bin“; twee ogeechote jongens (in de courant heeten opvoermakers en steengooiers altijd „oggeshoten jongens“) die tegen een politieagent uitvaren en hem waarschuwen, blaif van ons laif anders zelle we je sk-ppa“ worden plotseling beaatwoord door den bedreigden agent met de fameuse aria van Raoul uit de Hugonoten „Dans mon bon droit j'ai confiance“.

En burgerjuffrouw van twee hoog die gemakkelijke een hoepje verplee bloemen uit het raam gooit opdat de vuilnisman ze mee zal nemen, luistert ineens met welgevallen naar den held van de vuilnisbel, die het schoone lied van Josè anheft „La fleur que tu m'as donnée“; de wascheite boer-rijant, die te laat en aangebaten uit de soos thuis komt en door zijn gade in de gang opgewacht wordt, kraaft haar onverzocht de romanze van Radames uit Aida tegemoet „Zie ik U weder, mijn gellefde“.

De man met onbetaalde rekeningen die den kwitantielooper van de trappen dreigt te zullen gooien, ziet dat het zielige bejaarde mannetje zich in postuur zet om de romanze uit „Alles Reine de Golconde“ aan te heffen „A Dieu, je ne reviens plus“.

Ons dunk tegen de uitvinding van die Berlynsche dame moeten van Overheidswege maatregelen genomen worden.

Voor de op handen zijnde recepties

Grootste keuze

ROK-en SMOKINGHEMDEN

Boorden, Strikjes, Sokken etc
Hooge laklaarzen met chromiteerden kappen

GENTLEMEN'S-STORE

TAILOR and OUTFITTER
Gebouw A.V.R.O.S. — Medan, Telefoon 279

Adverteeren in De Deli Courant vergroot Uwen omzet, vermindert Uwe onkosten.

DIMITRINO SIGARETTEN No. 9 CONSUL

Overal verkrijgbaar

DE AGENTEN:

Handelsvereniging v/h S. EHRlich
MEDAN TEL. No. 280

NEW ARRIVAL

1 Ege ogee HAARIGWAAT
BANDANINGWAAT
Al met de beste kwaliteit

The picture shows a lady, turning the inside out of our HAARIGWAAT, wearing it.

TOKO MATSUZAKI
Medan — Tel. No. 272

INDIA HOTEL

TELEFOON 150

Zindelijkke kamers met en zonder stroomend water.

Matige prijzen

Koele dranken - Prima keuken

Levert tevens eten buitenshuis.

APOTHEEK RATHKAMP

Groothandel in Geneesmiddelen, enz.

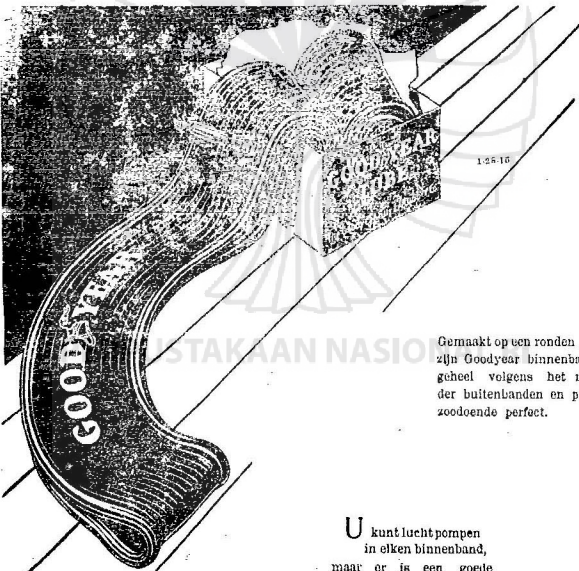
OPTICIENS

Seokamvella 2 - MEDAN - Tel. 212 en 1211

KISSINGER ONTVETTINGSTABLETTEN

In het beroemde Bad Kissingen voor vermaeringskuur gebruikt.

Deze binnenbanden houden lucht

Gemaakt op een rondom vorm zijn Goodyear binnenbanden geheel volgens het model der buitenbanden en passen zoodoende perfect.

U kunt lucht pompen in elken binnenband, maar er is een goede noodig om deze langen tijd te behouden. Goodyear binnenbanden zijn bekend, wat het houden der lucht betreft.

Goodyear binnenbanden zijn gemaakt van de fijnste kwaliteit roode rubber; zijn beproefd onder druk en water met een oprekking van 25 procent alvorens de fabriek te verlaten. Een lekke band kan niet passeren bij een dergelijke serieuze beproeving.

Goede banden vereischen goede binnenbanden, wees zeker Goodyear binnenbanden te gebruiken.

GOODYEAR

Agenten voor S. O. K. en Atjeh, R. BACHOFEN & Co

De biecht.

(Nadruk verboden).

De ondergaande zon wierp hare laatste stralen over de stadsdood zee. De duinen aan den horizon schenen in brand te staan. Loodzwaar drukte de lucht en maakte ieder ademhalen tot een kwelling.

„Water!“, studeerde de zieke vrouw en verloor toen opnieuw het bewustzijn. Haar angstgeest stond op van zijn legerste. Een oogenblik van tweestrijd: — toen konk opnieuw de bede: „water“, en de man verliet de tent en kwam terug met de laatste kruik water. De zieke dronk begeerig en sloeg toen haar oogen naar hem op.

„Nu moet jij ook drinken, Lionel!“, zeide zij.

„Neen, neen!“, prevelde hij.

Zij begreep hem. Met bevende stem vroeg zij:

„Is dat onze laatste kruik?“

Hij boog zwijgend het hoofd. De vleugelen van den dood schenen nader te ruischen. Hij durfde de stilte niet verbraken. Ieder troostwoord zou een leugen geweest zijn, iedere hoopvolle uitspraak een verrijking zelfbedrog. De beide ongelukkige meeschen zagen elkaar aan met een blik, die alles uitsprak.

De jonge vrouw raapt al haar krachten bijeen en wenkt den man bij haar te komen.

Zij fluisterde:

„Lionel, in naam van onze lieffe . . . ga heen! Met dit restant water kun je de dichtstbijzijnde case nog bereiken. Spreek mij niet tegen. Voor mij bestaat er geen hulp meer. Dat is absoluut zeker. Als je niet blijft, moet je ook sterven. Om mijnnet-wille, ga heen!“

Met moeite bedwong hij zijn tranen. Hij kon niet spreken. Hij dacht eraan, hoe vol moed zij op reis waren gegaan. Hij wilde een petroleumbron opsnoeren, waaraan vondtrekkende nomaden hem verteld hadden. Onder het geleiende van een betrouwharen gids was aan den tocht door de woestijn weinig gevaar verbonden. Eenige dagen, voordat men het doel der reis bereikte, gebeurde het ongeluk door de overnamd viel zij. Maud, van haar kampel. Het dier schrok, steigerte en Maud kreeg een trap tegen de borst.

Zij kon niet verder reizen. De gids was genoodzaakt met de overigen den tocht te hervolgen. Hij liet hun een tent, levensmiddelen en water achter. Maar Maud herstelde niet. Zij lag daar nu reeds acht dagen en niet de geringste beterschap was te bespeuren.

Indien Bedouinen hen vonden, was hun einde nabij; in het andere geval zouden zij langzaam van dorst omkomen, aan ontkenmen viel niet te denken.

Lionel alleen zou de naaste onse nog wel kunnen bereiken. Maar bleef hij, dan werden zij beiden het sichtsloffer. Wederom drong Maud er op aan dat hij zou vertrekken.

„Nooit! Dan sterven wij samen. Ik had je nooit moeten meeneemen. Ik heb de verantwoordelijkheid voor je op mij genomen. Reiden kan ik niet. Maar zonder je leven kan ik ook niet. De dood kan ons niet scheiden. Wij zullen naast elkander liggen en de wind zal het zand over ons opwerpen, zodat wij in één graf zullen liggen!“

Een hoestbuit overviel haar. Hij ondersteunde haar en toen het voorbij was, sloop hij naar buiten om zijn smart meester te worden.

Toen Maud alleen was richtte zij zich op, schreef haastig een paar regels op een stuk papier, voorwde het ineen en zakte toen op haar legerste terug. Haar gezichtig werd zoo spits, de adem zoo zwak en een bloedstroom vloeide over haar lippen.

„Lionel, ben je daar?“

„Ken je me niet meer?“

„Ik hoor alleen je stem. Er hangt een sluier voor mijn oogen. Ik moet je iets zeggen. Het is . . . Lionel, — vergeef mij!“

„Maud!“

„Ik ben je lieffe niet waard; ik verdien niet, dat je mij je leven offert. Ga heen. Vergeef mij!“

„Wat bedoel je?“

Toen je den laatste keer op reis was en meer dan een jaar wegbleef, dacht ik dat je niet zoudt terugkeren . . .“

„Maud!“

„Je kijkt mij zoo koud aan. Vergeef 't mij! Ik zal spoedig sterven. Denk je, dat ik je niet liefheb? Dan was ik toch niet met je de woestijn ingegaan. Ik heb een oogenblik niet geweten wat ik deed; ik vergat onze lieffe, jou goedheid, onze loften . . .“

„Dat is gruwelijk! Wie was de schurk? Ik moet mij op dien kerel wreken.“

„Ja, Lionel — doe dat, ik haat hem. Je moet in leven blijven om die schuld te boeten. Ga spoedig!“

„Wie is het?“

„Ik heb zijn naam hier opgeschreven. Maar je moogt 't briefje pas in El-Wahabi openmaken. Niet hier — ik schaam mij zoo. Het is mijn laatste verzoek aan je.“

„Ik zal doen wat je zegt.“

„Dan je, Lionel. En vergeef je me?“

Hij verborg zijn hoofd in zijn handen en zweeg. Op eens hoorde hij een klank, een kreet; hij rees overeind. Maud zag hem nog eenmaal aan en sloot toen de oogen voor goed.

Lionel streek zacht over het voorhoofd der geliefde vrouw. Toen greep hij de kruik met water en sneide heen.

Na drie dagen bereikte hij El-Wahabi, half dood van verdriet, angst, woede en vermoeidheid.

Pas eenige dagen later waagde hij het, den brief te openen, dien Maud hem gegeven had. Hij las het volgende:

„Lionel, vergeef mij mijn leugen. Ik heb altijd van je gehouden en ik ben je altijd trouw geweest. Mijn lieffe voor jou heeft mij dit middel aan de hand gedaan om je te redden. Leef gelukkig!“

„Maud!“

Beslist niet te vlug, het kost U geld

Laat ons een begroting maken voor Uwe Inrichting, het bespaart U geld

Prijzen zeggen veel, doch niet alles

Slaapkamer uitgevoerd in Java Djatti bestaande uit

- 2 één pers. Ledikanten met bultzakken en kussens (vulling Java kapok)
- 1 twee pers. tafeltje
- 2 stoelen
- 1 spiegelkast, indeeling naar keuze

f 412.50

Eetkamer (Java Djatti) moderne stijl

- 1 groot DRESSOIR
- 1 klein „
- 1 6 pers. tafel
- 4 stoelen
- 2 armstoelen

f 279.-

Voor alles dient U te weten wat U voor den te betalen prijs ontvangt.

EEN NIEUW BIEFSTUK RECEPT.

Laat in de koetsen een kleine Leeuwelid

DELETSCHIE SLAOFIE

dansend het worden, zooveel, dat de bodem er juist mee bekekt is. Leg er het vleesch in, dat pas op het laatste oogenblik getoeten mag worden.

Schuif den biefstuk (zonder er in te prikken) in de pan rond, tot hij oeven gelijkmatig donkerbruin is. Doe dan zooveel boter in de pan, als noodig is voor de vereischte hoeveelheid (na gewoenslijk 1 algeestren lepel per persoon), laat de boter mee bruin worden en wentel er het vleesch nog even in rond. Neem den biefstuk uit de pan en maak de jus af door er vlak een leetatie water (of melk) door te voeren.

Biefstuk en jus winnen bij deze bereidingswijze en smaken nog beter, dan wanneer bij het hakken enkel boter was gebruikt. In de heete Deletische Slaofie schroeft n.l. het vleesch vlak bruin, terwijl toch geen gevaar bestaat voor het branden der jus.

Martine Witton Koning, leerares aan de Nieuwe Huisoudschool te A'dam.

OLIEFABRIEKEN CALVE-DELT

OAKLAND

Een nieuwe stijl in uiterlijk — ontrekkelijk, levendig en chiel Carrosserieën, die getuigen van Fisher's meesterhand-stoere lijnen — luxueuze interieure — zuivere verhoudingen. Een schitterende weergave van cosmopolitische ideeën en stijl. Een nieuwe prestatie, waarin overheid en kracht factoren zijn. Het ontwerp, dat in elk opzicht beantwoordt aan de eischen der geheele automobiel-wereld en aan alle condities, gesteld door automobiel-eigenaren voldoet.

DAT IS OAKLAND

Toerwagen f 4,095.— (te Batavia)

N. V. AUTOMOBIELHANDEL KOEK & Co. MEDAN — PADANG

PORTRETLIJSTEN

Immitatie Zilver, Goud, Brons en Email diverse kleuren

VIERKANT-ROND-OVAAL

Enorme sortering formaten vanaf 3 x 4 1/2 cM. tot 80 x 40 cM.

Boekhandel DELI COURANT

VOLKSRAAD.
College van Gedelegeerden.
 Vergadering van Dinsdag, 11. Oct.
 Voorzitter: mr. A. Neytsdij de Wilde.

Aan de orde zijn de oronduitsen tot vrijstelling van zegelkosten betreffende voorwaardelijke veroordelingen.
 Inzake de aanwijzing van een overschrijft-vlaasambdenaar voor Banda.
 Boodschappen zonder debat of stemming aangenaam.
 Het derde rapport van de commissie voor de verzoekinstellingen wordt vervolgens in debat gebracht; alle conclusies worden z.h.a. aangenomen.
 De vergadering gaat vervolgens in confite-gemental.

KUNST EN LETTEREN.

Succes en roem van kunstenaars.
 Fritz Kreisler, de grootste violist, schrijft in *Die Neue Freie Presse*:

Toen ik in mijn studententijd in Parijs woonde, kwam ik dikwijls een ouden man met grijze haren tegen, gekleed in een verouderd pak. Hij ging door de wereld als in een droom en hij leek een Bijbelsche profet in moderne kleeding. De concerten van mijn woning ontwaarde op mijn vraag, wie deze man was, dat hij de bekendste man uit deze categorie was. Bachard, de dichters. In die dagen werd het talent nog niet naar het inkomen bepaald. Niemand bekommerde zich er over hoeveel geld Bachard, Boethoven, Wagner of Rubinstein verdienden. Alleen hun groot kunstenaarschap gaf den doornig. Dit alles is anders geworden. Niet het oordeel van vaklieden, de bijval der groote menigte is de hoogste instantie. Kunstenaars worden niet naar hun talent maar naar de inkomens bezwaar beoordeeld. Het is een verschijning van een feit wil slechts zeggen, dat de weg naar succes anders is geworden. Hiermede wil ik niet worden beweerd, dat het publiek onbegrijpelijk heeft. De bewondering van het publiek geldt instrumentarisch dan juist en zeer verschillend van de bewondering kunstenaars hebben zich deze bewondering oorspronkelijk gevoeld.

De muziek van dit verschijnsel moet hierin worden gezocht, dat de hedendaagsche kunstenaar een moeilijker stijl hebben dan hun voorgangers. Wij moeten ons steeds herinneren, dat het publiek vóór de laatste jaren van anderen oordeel en zich van vroegere beoordeelingen weinig aantrekt. Lijflijven verdragen het zijn moeizame onderzoek naar de gransche van menschen behoort nog niet noodzakelijk ook de gransche van menschen te worden.

De muziek van dit verschijnsel moet hierin worden gezocht, dat de hedendaagsche kunstenaar een moeilijker stijl hebben dan hun voorgangers. Wij moeten ons steeds herinneren, dat het publiek vóór de laatste jaren van anderen oordeel en zich van vroegere beoordeelingen weinig aantrekt. Lijflijven verdragen het zijn moeizame onderzoek naar de gransche van menschen behoort nog niet noodzakelijk ook de gransche van menschen te worden.

hierbij gaarne willen rechtzetten. Amerika, waaraan men zegt, dat het reeds bekende, hoewel het, betaalt niet moet dan de groote Europese steden. Volgens eigen ervaring kan een kunstenaar in Europa evenveel verdienen als in Amerika.

Wij mogen het feit niet uit het oog verliezen, dat Amerika een kunstenaar meer kan geven dan zijn gelijke. Het schenkt hem de inspiratie, welke slechts in een jong, eargierig, ondernemend land kan worden gevonden en in een zelfde mate van de oudere Europese beschaving niet kan worden gegeven.

In Amerika straalt elke stad, elk warenhuis, elke fabriek, elke trein, zelfs de rivieren en de aardbeven en de lucht een reusachtige energie uit. Alles schijnt te trillen van elektrische golven, die op humane ontleding wachten. Dit een stimulerend, die den kunstenaar tot steeds krachtiger prestaties aanzet. Men voelt het op straat en in de concertzalen. Men voelt het als men voor een gerechtigde, afzekerende menigte staat en ook als men de beklijngers, vrouwen en aansen spreekt. Dit alles geeft aan Amerika een geweldig, inspirerende kracht, die van den kunstenaar het hoogste schiecht en het hem ook mogelijk maakt dit te geven.

Het portret van Karel van Malle y.
 In de Pinakothek te München hangt een portret van den kopersteek Karel van Malle y, dat voor een authentiek werk van Anton van Dyck doorgaat. In 1900 heeft men uitgezocht, dat het tweede portret, het werk van de heer Otto Fein, als een copie is te beschouwen. Over deze kwestie is nu de heer J. van Malle y, die de authenticiteit van het schilderij aldaar en het uit een gevonden bij Eerste Kunst.

Commedia verneemt uit Oslo, dat de heer Bang de lotgevallen van de zogenoemde opvoering heeft aangezien. Het schilderij is tot den dood van Van Dyck, in 1642 te Londen en zijn echtgenote. Toen ging het over naar zijn leerling Pieter Lely. Zou een leerling van een werk hebben gekocht, dat zijn meester niet oigenhandig had geschilderd? Toen Lely stierf, kwam het anek in de wijk als een van de beste werken van Van Dyck. In deze familie is het in 1917 gebleven, in werk van Lord Leveson het heeft geërfd. Na diens dood in 1925 kwam het aan zijn zuster, die het portret in 1927 voor 10 miljoen Poot verkocht aan de school van Van Dyck. Het kwam te Stockholm en is nu te Oslo.

Korte berichten.
 In begin van 1929 wordt te Brasilia een tentoonstelling gehouden betrekking hebbend op Lesing. Het is het volgende jaar n. 200 jaar geleden dat Lesing werd geboren te Kampen. De eerste tentoonstelling erachter heeft een doel van zijn leven in Brasilia gevonden.

Walter Hasenclever heeft een nieuw bij-spel voltooid, "Kullisen" gebeten.
 De Fransche schrijver, Eduard Bourgina is, 44 jaar oud, overleden. Hij schreef onder pseudoniem Paul Verlu, en was specialiteit in Kleiner werk.
 In het voorjaar 1929 is het een nieuw geselschap, dat de "Kullisen" van het eerst werd vertoond in het Hoftheater te Brussel. Met tentoonstellingen enz. heeft men dit te vieren.
 Jan Kubelik, de viol-virtuozus, zal in een zelfgemaakt film-melodrama, "Die Seide der Gige" de hoofdrol spelen. Ook schrijft hij voor deze film de begeleidende muziek.
 Op 57-jarigen leeftijd is overleden de Vlaamsche letterkundige Jan Bruylants. Hij is in Vlaanderen vooral bekend om zijn vijftienjarige toneelstukken. Overigens kan worden gezegd, dat hij niet behoorde tot een der Vlaamsche scholen van jonge letterkundigen.
 De Zweedsche schilder Karl Wilhelmsson is onlangs overleden in den ouderdom van 62 jaar. Wilhelmsson behoorde tot de kunstenaars die de oude met de nieuwe generatie verbond. Hij was een leerling van Larsen.

WETENSCHAP
Geleers naar Amundsen en Malmgren vernoemd.
 De Russische wetenschappelijke expeditie in het Oostelijk deel van het Altajgebied, onder leiding van prof. Baranov, bevindt zich op den terugweg naar Rusland. De expeditie heeft op den terugweg van het Sibirische gebergte verschillende onbekende pleisters ontdekt. Aan de beide hoogste toppen heeft zij naar het Ved. mythe, de namen Amundsen en Malmgren gegeven.

Kleurenfoto-grafie.
 Den Russische ontdekker dr. Louchev zou het naar ons gezind werk, na vele jaren van moeite aan jagen in het laboratorium gelukt zijn veelkleurige foto's te maken. Het is de bedoeling van de expeditie, dat zij de ontdekking van het Sibirische gebergte met radio-actieve lichamen een stof gevonden te hebben, die in de radium op gelijksoortig en zelf radio-actief is. Deze stof stelt men in staat om nieuwe fotografische materialen met bijzondere eigenschappen samen te stellen.

De hierna te vervaardigde kleurenplaten en kleurendrukken leveren scherp en nauwkeurig beeld. Het is de bedoeling van de expeditie, dat zij de ontdekking van het Sibirische gebergte met radio-actieve lichamen een stof gevonden te hebben, die in de radium op gelijksoortig en zelf radio-actief is. Deze stof stelt men in staat om nieuwe fotografische materialen met bijzondere eigenschappen samen te stellen.

Kunstzinnige uitrichting?
 Eigenaardige ontdekking.
 Het Bureau voor Mijwезen te Washington heeft onlangs in een Regeeringspublicatie bekend gemaakt, dat in één hater laboratorij in den loop van een onderzoek naar het feld van g. amers bij kasfabrieken, kon worden geconstateerd, dat de harsvorming uit twee chemische producten, indien en stroom, twee storing veroorzaakte.
 De beide stoffen, indien en stroom zijn steeds in lichtgevoelige doelen in het veld van h-reid gas zijn te vluchtig en worden daarom door den gasstromen gemakkelijk meegevoerd; echter neigen ze door aanraking met de andere bestanddeelen van het gas tot polymerisatie d.w.z. er worden ingewikkelde vaste producten en wij kunstzinnigen uit opgebouwd. Op deze wijze verklaart men het ontstaan van de hars, die de gasmeters in hun functie storen.
 Het in de Vereenigde Staten in den loop van een jaar bereide gas bevat bijna vier miljoen K.G. stroom en de dubbele hoeveelheid hars, welke harsvorming in de veld van leidingen en kunstzinnigen en plastic materialen in aanmerking onder kunnen komen. O.k. in Europa bestaan dus voor beide stoffen, die haast bestaan tot duizende op minder aange-namen wijze konbaar maken, ook ontwikkelingen mogelijk.

UIT DE RADIOWERELD
 De a.s. Radio omroep.
 Men schrijft ons:
 Naam een jaar geleden maakte de firma Philips per radio bekend, dat 10.000 ste werkmans in dienst was gesteld te Eindhoven. Thans ontvingen wij bericht, dat momenteel de 15.000 te worden is aangekomen. Het totaal met de vroegere fabrieken zijn er 25.000 arbeiders voor het Philips' concert werkzaam.
 Uit deze cijfers blijkt welke betekenis dit nationale bedrijf voor Holland heeft.
 Het is te verwachten dat deze enorme groep hierna niet tot stilstand is gekomen, maar zo juist het bericht is ontvangen, dat de eerste kortgevoel-toestellen, speciaal vervaardigd voor de tropen, bij de hoofdvestiging woerdig is van Philips, Akzo Radio-Holland zijn uitgekomen. Dit toestel wordt al door de bekendste radio-specialist dr. ir. K. Komans uitgekend beoordeeld.
 Waar woerd de N. V. Philips Omroep Holland-Indië zeer binnenkort met hare afzending zal aanvragen, kan worden verwacht, dat de radio-afzendingen bijzonder rijk van bloot te worden zal gaan.

GEESTELIJK LEVEN
Stoomingen in de hndendaagsche Roomsche Kerk.
 In de *Smiths* vinden wij een uitvoerig en zeer belangrijk verslag van een reis door prof. Heiler op het Inf. Congres der (vud-)Katholieken gehouden.
 Prof. Heiler uit Marburg is ook in Holland door zijn boek *Der Katholizismus* bekend geworden. Heiler was oorspronkelijk Roomsche to hij werd Protestant, maar hij zou in het Protestantisme het individuele, scheurende n twistende 200 jaars verfangen zien door een Evangelische Katholiziteit.
 In zijn bovengenoemde rede begon spreker met een begerende afrekening van het steeds verder doorgeweerde afscheidingssysteem van de R. K. kerk, dat haer meer en meer het sekte karakter verloor. Daaropgevoerd staat echter een sterk leven, dat niet enkel uit krachtige organisaties maar ook uit een centrum van zijner Christelijke trouwheid vervaard moet worden, waaruit zij zich steeds weer vernieuwen en lofteren kan.

Op drie dingen wordt vestigt Heiler de aandacht. Allereerst sprak hij ons van liturgische streven der Benedictijners, die den kerksdienst, wij zouden haast zeggen, den geheiligden priesterdienst, willen maken tot een Gemeente-dienst. Dit vindt plaats door vertalingen en inlezingen van het Nieuwe en Oude Testament in de volkstaal. Hierna werd vermeld is de poging de gemeente de mis te laten "mensdelid". Naast de stille mis (missa privata) en de boezem mis (missa cantata) is de gezongen mis komt daarmee de missa recitata d. d. gerecebeerde mis. De gemeente neemt dan de responsoria op zich, die anders door de altar-dienaar in antwoord op 't woord des priesters worden gesproken of gezongen. Anders gedichten (Gloria, Gredo, Sanctus) werden door de gemeenschap gezongen door de priester en ge-loofden gesproken.

Ook een evenwijdig loopen van den Liturgischen met een dienst in de volkstaal komt voor. Elders wordt het in 't ver van de Onschristelike "mens-ar" de Avonmaalstafel op, in de cyclus van 't koster Maria (Laach) waarbij de priester zich gedurende den dienst naar den gemeente keert, die in alles beter kan meeloven.
 In de tweede plaats wees Heiler op de beweging ten groote van den bijbel in de Ro-omsche kerk. Niet lang geleden heeft ziele de Paus een Congres tot bevestiging dezer zaak in Italië zijn zeg-n gegeven. Het behoort niet gezegd te worden, dat van deze bevestiging der bijbelkenis een gezonde kracht op de kerk moet uitgaan. In dit verband moet de naam van Joseph Wittig (Eccles-lau) worden genoemd, die voor zijn excommunication in de Roomsche kerk een groeten invloed heeft gehad. Hij kwam op de gedachte van het priesterchap aller geloovigen, te redden dat kerk voor als lidsgemeenschap en stelde het evangelische stuk der

LIPTON'S TEA

ALS U DE BESTE THEE
 wensch, wendt U dan tot de firma, welke deze zelf kweekt

LIPTON'S

Speciaal gemengd en verpakt in COLOMBO
 VOOR HET
VERRE OOSTEN

Verkrijgbaar in alle goede Toko's en Kedehs

IMPORTEURS:
KATZ BROTHERS LTD.
 MEDAN

DELANGRIK Uitkopen!

volgende **Trekking 1 December**
INSCHRIJVING

op de in geheel Nederland en Nederland, Indië, volgend Onderneming van 1929 Staatsblad No. 391 westig reorganisatie Promissieslijsten Groep B. Stad Paris-Prinselaten van 1919 Geheel National Promissieslijsten van 1919 gerangschikt door den Franschen Staat 5 p.t. Nederlandse Staatslening van 1918.

Jaar. 10 trekkingen, om met volgende prijzen

5 Hoofdprijzen	à f. 1.000.000.-
4	500.000.-
5	200.000.-
25	100.000.-
46	50.000.-
24	10.000.-
36	5.000.-
2500	1.500.-
0500	500.-

23.176 Prijzen met tot fr. 28.100.000.-
 Uitbetaling direct na elke trekking in contanten.
 In het geheel geen molen! Elk lot een prijs Mandelijksche afrekening voor deze Groep.

Geheele loten slechts f. 5.-
 Trekkingslijsten franco gratis na iedere trekking
 Uitvoerig Prospectus Gratis-Franco. wordt op aanvraag direct toegezonden door de

N. V. Hollandische Crediet- en Obligatiebank
 Maatschappelijk Kapitaal f. 500.000
 Koninkl. goedgek. 1911.
 Amsterdam — Telefoon 24410
 P. C. Hoofstr. 165

Bestelbrief - Afknippen en opzenden aan de
 Hollandische Crediet- en Obligatiebank
 Amsterdam, Postbox 577
 Ondergeteekende bestelt hierna op Del Courant

De originele Obligatie Groep B tegen maandelijksche storting van f. 5.-, welke in vijf jaren, per post-wissel, kunnen worden voldaan en verzoekt omgaande toezending van de originele Nummers, daar hij reeds aan de aanslaande trekking van 1 December wenschend deel te nemen

Verzoekt toezending van Prospectus gratis franco
 Het niet weg. doorhalen. — A adres duidelijk schrijven. 8923

Naam
 Woonplaats
 straat
 Provincie

JAVA PACIFIC LIJN

Directe

Snelle maandelijksche

Dienst

Van BELAWAN DELI via SINGAPORE en MANILA naar LOS ANGELES (San Pedro), SAN FRANCISCO & SEATTLE

Eerstvolgende afvaarten van BELAWAN DELI:

m.s. "BINTANG"	31 October 1928
s.s. "SIANTAR"	30 November
s.s. "MODOKERTO"	31 December
s.s. "BENGALIS"	31 Januari 1929
m.s. "BINTANG"	28 Februari

Inlichtingen omtrent vrachten enz. worden gaarne verstrekt door de **STOOMVAART MAATSCHAPPIJ "NEDERLAND"**
 Nienhuysweg, Telefoon No. 214, 1013 en 401

ORANGECUP C & B

uitsluitend vervaardigd uit geselecteerde volrijpe VALENCIA sinaasappelen. Heerlijk verfrisschend.

9759 Overal verkrijgbaar

Importeurs Handel Maatschappij „DELIATJEH“

FRESE & HOGEWEG
 Accountants
 Leden Ned. Instituut van Accountants

LOVENS & VOLKMAARS
 Consultatiebureau voor Belastingzaken

AMSTERDAM — BATAVIA — SOERABAJA — SEMARANG — BANDOENG — MEDAN

MEDAN Tel. 291
 KESAWAN 86

Tel. huis proch. 1182
 Th. As Dyrbye Jr.
 Lid Ned. Inst. van Acc.

JAVA PACIFIC LIJN

Directe

Snelle maandelijksche

Dienst

Van BELAWAN DELI via SINGAPORE en MANILA naar LOS ANGELES (San Pedro), SAN FRANCISCO & SEATTLE

Eerstvolgende afvaarten van BELAWAN DELI:

m.s. "BINTANG"	31 October 1928
s.s. "SIANTAR"	30 November
s.s. "MODOKERTO"	31 December
s.s. "BENGALIS"	31 Januari 1929
m.s. "BINTANG"	28 Februari

Inlichtingen omtrent vrachten enz. worden gaarne verstrekt door de **STOOMVAART MAATSCHAPPIJ "NEDERLAND"**
 Nienhuysweg, Telefoon No. 214, 1013 en 401

Toen vond zij koffie HAG.

Zij was gelukkig, weer echte lekkers koffie te mogen gebruiken en zooveel als zij maar wilde. Zelfs 's-avonds laat kon zij nog daarvan genieten, zonder bevreesd te moeten zijn voor 'n slapelozen nacht. Wanneer de gewone koffie U een onrustigen nacht en een ongezonder slaap bezorgt, dan is de oorzaak daarvan gewoonlijk de coffeïne.

De coffeïnevrije koffie HAG zal U geen enkele minuut van den diepsten en meest verkwikken-den slaap berooven, onverschillig hoeveel U overdag of voor het ter ruste gaan gebruikt. Wanneer de gewone koffie U prikkelbaar maakt, zoodat U vóór Uw tijd oud lijkt, dan verdient het aanbeveling koffie HAG te gebruiken, want daardoor neemt U het eenige bezwaar weg, hetgeen ooit tegen het gebruik van koffie met recht bestond. Aan koffie HAG is n.l. de speciaal voor hart en zenuwen zoo schadelijke coffeïne onttrokken; ze is coffeïne-vrij.

Koffie HAG is geen surrogaat, maar de edelste en beste koffie, welke U ooit geproefd heeft. Samengesteld uit eerste klas koffiesoorten van Java en Centraal Amerika, draagt deze koffie het kenmerk van de fijnste melange, n.l. het delicate bouquet, het overheerlijke aangename aroma en een zuiveren smaak.

Dat is koffie HAG

U zult tusschen de onschadelijke koffie HAG en de vroeger gebruikte merken ten opzichte van smaak en aroma geen enkel verschil constateeren. Koffie HAG bevat alle extractie-stoffen, welke smaak en aroma van de koffie voortbrengen, want deze stoffen ontwikkelen zich eerst bij het branden der koffieboonen, terwijl de coffeïne op zeer ingenieuze wijze aan de ruwe boonen wordt onttrokken. Er worden ook geen andere bestanddeelen aan de koffie toegevoegd, alleen de coffeïne wordt eruit verwijderd.

EN THANS KAN ZIJ WEER SLAPEN ALS EEN ROOS

Het is reeds een tijd geleden, dat zij op advies van haar Geneesheer koffie en thee moest schrappen uit de lijst harer dagelijksche genoegens. Het was, toen zij zelf voelde dat het met haar gezondheid achteruit ging. Altijd was zij moe, opgewonden over elke kleinigheid; huiselijke scènes bleven niet uit. Zij leek ouder, dan ze was.

De dokter vertelde haar, dat deze toestand alleen kon veranderen als zij eindelijk opheild met dagelijks de zenuwen opnieuw op te zweepen door gebruik van sterke, coffeïne bevattende dranken.

De surrogaten, daarvoor in 'de plaats gebruikt, voldeden in geen enkel opzicht. Zij miste den heerlijken smaak en het fijne aroma van haar kopje koffie, want deze kunstproducten konden noch een goede thee, noch een fijne koffie vervangen.

Kent u reeds de Hagjes, de fijne hopjes van koffie HAG? Ze worden bedien door de meeste Dames uit hygiënisch oogpunt geprefereerd, omdat zij van minder nadeelige uitwerking zijn op spijsvertering en corpulentie dan andere bonbons. Het heerlijke aroma en de fijne zuivere koffiesmaak hebben de Hagjes gemaakt tot de geliefkoosde versnapering voor jong en oud.

Koninklijke Paketvaart Mij.

Rechtstreeksche Verbinding BELAWAN - PENANG		Rechtstreeksche Verbinding BELAWAN - SINGAPORE	
s.s. „Becht“	18 Oct. 8 n.m.	s.s. „Messel“	15 Oct. 4 n.m.
ins. „Gromel“	19 „ 5 n.m.	s.s. „Op ten Noort“	15 „ 9 v.m.
(Singapore & China)		s.s. „Generaal van Geen“	22 „ 4 n.m.
s.s. „Ketch“	25 „ 3 n.m.	s.s. „Melchior Treub“	25 „ 9 v.m.
s.s. „Van Imhoff“	25 „ 8 n.m.	s.s. „Generaal van Geen“	29 „ 4 n.m.
s.s. „Ketch“	1 Nov. 3 n.m.	s.s. „Op ten Noort“	1 Nov. 6 v.m.
ins. „Van Hutatz“	9 „ 5 n.m.	s.s. „Generaal van Geen“	5 „ 4 n.m.
(Singapore & China)		s.s. „Plancius“	8 „ 9 v.m.
s.s. „Becht“	8 „ 8 n.m.		
s.s. „Van Imhoff“	8 „ 5 n.m.		
s.s. „Ketch“	16 „ 8 n.m.		
ins. „Gromel“	16 „ 5 n.m.		
(Singapore & China)			

PASSAGE T ARIEVEN

BELAWAN - PENANG		BELAWAN - SINGAPORE	
1ste Klasse enkele reis	F. 28.—	1ste Klasse	F. 52.—
retour	„ 50.40	1ste Klasse (Sneldienst)	„ 75.—
2de Klasse enkele reis	„ 17.—	2de Klasse	„ 31.—
retour	„ 30.60	2de Klasse (Sneldienst)	„ 45.—
Passage	„ 4.50	Dekpassage	„ 11.20

Voor vracht en passage gelieve men zich te wenden tot:
KONINKLIJKE PAKETVAART MAATSCHAPPIJ
MEDAN - BELAWAN

Betuwe-Jam

Zuivere Hollandse Vruchtenjam, gegarandeerd vrij van sacharine.

ER BESTAAT GEEN BETER MERK
Bij elke flesch is een aardig prentenboekje gepakt.

T W O O N H U Y S .

ONDER LEIDING VAN DEN
MEJELARCH TECT P. ZIJDFENBOS
HINDOESTRAAT 25A TEL: 1056

EEN MODERNE SLAAPKAMER

UITGEVOERD IN DIJATTEROUT

GEHEEL F. 398²⁵

COMPLEET

1-TWEE-DEURSSPIEGELKAST
1-LUISJARANAUX MET PULTZAKKEN
1-TAFEL 2 STOELLEN
1-NACHTKASTOR, 1 HANDDOEKREKJE

NIEUWE PORTRETTE

van
H.M. KONINGIN MOEDER

Verkrijgbaar in vijf formaten
f. 3.50, f. 0.60, f. 0.30, f. 0.25 en f. 0.25

BOEKHANDEL DELICOURANT

Wannen

die er overal uitron, scheren zich dagelijks. Men scheert zich puurloos, vlieg en schoon, zonder dat de huid stukgaat of naschrijnt, als men voor het inzeepen de beurdoppervlakte wrijft met 'n weinig

PUROL

Doos 40 en 75 ct. tube f 1.—

Stoomvaart - Maatschappijen

„Nederland en Rotterdamse Lloyd“

Eerstvolgende afvaarten van BATAVIA via SUEZ naar HOLLAND (Wijziging in Vaarburten en Afvaartdata voorbehouden)

S.M. „NEDERLAND“		„ROTTERDAMSCH LLOYD“	
via Singapore, Belawan, Sabang, Colombo (facultatief), Genua, Algiers, Southampton, Amsterdam.		via Singapore, Belawan, Sabang, Colombo (facultatief), Marseille, Tanger, Southampton, Rotterdam.	
17 Oct. 1928	s.s. „Prins der Ned.“	24 Oct. 1928	s.s. „Terima“
31 „ „	m.s. „Chr. Huygens“	7 Nov. „ „	s.s. „Patria“
14 Nov. „ „	s.s. „Johan de Witt“	21 „ „	s.s. „Slamat“
28 „ „	s.s. „Prinses Juliana“	6 Dec. „ „	s.s. „Tambora“
12 Dec. „ „	m.s. „P. C. Hoelt“	19 „ „	m.s. „Indrapoera“
26 „ „	s.s. „Kon. der Ned.“	2 Jan. 1929	s.s. „Inzuifende“
9 Jan. 1929	s.s. „Jan Pzn. Coen“	16 „ „	m.s. „Sibajak“
23 „ „	s.s. „Prins der Ned.“	30 „ „	s.s. „Tjornjat“
6 Febr. „ „	m.s. „Chr. Huygens“	13 Febr. „ „	s.s. „Patria“
20 „ „	s.s. „Johan de Witt“	27 „ „	s.s. „Slamat“

BOOTTREIN

In Genua geeft de JAVA-NEDERLAND EXPRESS (directe boottrein Genua Holland) onmiddellijk aansluiting op de thuisvarende maatschappijen.

Nadere inlichtingen omtrent deze treinen zijn te verkrijgen aan boord en bij de Agentschappen.

Stoomvaart-Mij. „NEDERLAND“
Telegramadres: NEDERLAND Medan.
Telefoon: 214-401-1013

BOOTTREIN

Te Marseille geeft de ROTTERDAM LLOYD RAPIDE (directe boottrein Marseille Medan) onmiddellijk aansluiting op de thuisvarende maatschappijen.

Internationale Credit en Handelsvereniging „ROTTERDAM“
Telegramadres: LLOYD M A I I
Telefoon: 1234-1231-1251

Zoo juist ontvangen:

VERSCH E KOELKAMERZENDING

van Cailler's overheerlijke gevulde CHOCOLADE EITJES

DIVERSE VULLINGEN

N. V. HANDEL MIJ. SIN SENG HAP

Telefoon 951 — M E D A N — Kesawan 1